Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم : ربيع الاول او ميلاد نبوي

ليکوال :: علامه محمد معين الدين أبوالفضل

خـــپـرونـکـــی: بېنوا انټرنيټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له ليکوال او بېنوا پاڼي سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او میلاد النبي

نحمده ونصلي علی رسوله الکریم.

امابعد: فأعوذبالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم.

(ومٰاارسلناک الارحمة للعالمین) وایضاً قال الله تعالي(انک میت وانهم میّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم باالمومنین رءوف رحیم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چی دربیع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبیاء رحمة للعالمین رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپیغمبر دولادت اوله دنیا څخه دده مبارک درحلت اووفات بیان اوتفصیل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زيات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپیغمبردمیلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفریط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو وروڼو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصیل سره بیان کړه سي.

اول داسلام دپیغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي نااشنااونادره خارق العادته پیښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنیا څخه دده درحلت واقعه .

دریم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفریط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپیغمبر دعظمت دشان په باب ځني بیخي نادراومثبت اوصحیح معلوماتونه.

محترم وروڼه دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بیانونه له ډیروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البدایة والنهایة ، سیرت ابن هشام ،تاریخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم [تالیف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الکاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السیوطي] ،وغیره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هیله کوم چي دخپل محبوب پیغمبر په باره کښي دغه بیانونه په ډیر غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمینی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بیانو دخپل پیغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمین پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په تفصیلاتو پیل کوم.

محترمو ورونو ! د حج مبارکي ورځي وي او د تشریق د ورځو مابین ؤ ، دجمعې مبارکي شپه وه چي د اسلام د پیغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکي مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمايلي دي چي د جمعې مبارکه شپه د ليلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چي کومي ښيګڼي ، برکتونه ، کرامتونه او نيکبختۍ چي په جنس کښي د جمعې د مبارکي شپې پر عالميانو باندي راتوی سوي او نازل سويدي په هيڅ بله شپه کښي نه راتوی سويدي او نه به د قيامت تر ورځي پوري راتوی سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د ميلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لايقه خبرده .

او ډيرو علماؤ پر دغه خبره باندي تصريح هم کړېده ، په رواياتو کښي راغلي دي چي په دغه شپه کښي له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چي ټول عالم په أنوارو د قدس (يعني د ذات مقدس چي الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او ځمکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالۍ کښي راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چي � فردوس أعلی � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبويه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځايو ته د ځمکي زيرئ ورکړ سو چي محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښي قرار ونيوئ.

همدارنګه روايت سوئ دئ چي په سهار کي ددغي شپې د ځمکي د مخ ټول بتان سرچپه پر ځمکه باندي ولوېدل او د ځمکي پر مخ باندي د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښي هيڅ يو سرائ داسي ندئ پاته سوئ چي روښانه سوئ دي نه وي او هيڅ يو ځائ داسي ندئ پاته سوئ چي منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هيڅ يو چارپائ داسي نه دئ پاته سوئ چي په دغه شپه کښي دي دَی ګويا سوئ او خبري کونکئ نه وي ګرځيدلئ ، او په دغه شپه کښي د مشرق وحشي حيوانانو د مغرب پر وحشي حيوانانو باندي د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) زيرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قريش په سختي قحطۍ او تنګۍ کښي واقع سوي وو چي درختي ټولي وچي سوي وي او چارپايان يې له ډيري کمزورۍ او ډنګروالي پر لار باندي نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالی بارانونه شروع کړل او له قريشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالۍ او پراخۍ سره مخامخ سول ، په دي وجه به قريشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وايو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) پوره نهه میاشتي (نه زیات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښې ؤ ، په دغه موده کښې دده مبارکي مور هیڅ یو داسي تکلیف ندئ محسوس کړئ لکه څرنگه چي يې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښې محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي زه په دې هیڅ نه یم اگاه سوې چي زه خاونده د حمل یم ، مگر تنها له دې وجې مې پر ځان باندي د حاملې خیال راتلئ چي زنانه مرض مې قطع سوئ ؤ .

له ځیني روایتو څخه داسي فهمیږي چي په وخت کښې د حمل ددې مبارکي په پیغمبر د إسلام دې د څه تکلیف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بیایو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځې په ابتدا کښې د حمل کوم تکلیف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښې احساس د تکلیف ورته پیداکیږي .

حضرت ابونعیم له ابن عباس څخه روایت کړئ دئ چي یوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قریشو کښې چي څه چارپایان وو ټولو په هغه شپه کښې دا ویل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وگرځېدله ، کوم چي د تمامي دنیا امام او د ټولو خلکو د هدایت څراغ دئ .

او په یوه روایت کښې داسي راغلي دي چي د مځکې د مخ ټولو چارپایانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښې وکړه .

همدارنگه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي په داسي حال کښې چي زه نیمئ ویښه وم او نیمئ بیده وم ، دا ږغ مې واوریدئ چي : � تر ټولو خلگو په بهترین شخص سره ته حملداره سوې يې � او د همدغه غیبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره یم .

همدارنگه دې مبارکي فرمایلي دي چي په دوران کښې د حمل هره میاشت د اسمان او مځکې له طرفه پر ماباندي داسي غیبي ږغ کیدئ چي : � خوشحالي دې وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله علیه وسلم) .

همدارنگه حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) چي کله ځما په نس کښې ؤ ، نو په خوب کښې مې ولیدل چي یو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وگرځیدئ ، او دارنگه مې بنگلې د � بصری � کوم چي د شام په طرف کښې یو ښار دئ ولیدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پیغمبر د ولادت په وخت کښې هم پیښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمنې څخه ماسوی د اسلام له پیغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پیداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هیڅ څوی ندئ څیږیدلئ .

په دې موضوع کښې روایتونه مختلف دي چې د إسلام د پیغمبر د تولد په وخت کښې دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځینو علماؤ ذکر کړیدي چې دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډیر مشهور هم دئ او ځینو عمده علماؤ ددې تصحیح هم کړېده.

او ځینو علماؤ ویلي دي چې دَی مبارک د اتو یا د اوو یا د دوو میاشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسې وه چې : عبدالله صاحب د قریشو له یوې ډلې سره په تجارت ولاړئ ، کله چې و مدینې منورې ته دوی ورسېدل نو عبدالله هلته مریض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو کوم چې د بني نجار له قبیلې څخه ول ، کله چې دده ملګري و مکې شریفې ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوی څخه د خپل څوی عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوی ورته وویل چې هغه د ناجوړی په وجه په مدینه منوره کښې د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو ، بیا عبدالمطلب خپل مشر څوی � حارث � دده د معلومات دپاره و مدینې ته ولیږئ ، حارث چې و مدینې ته ورسیدئ نو په دغه وخت کښې عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسې ځائ کښې چې � دار نابغه � ورته ویل کیده .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چې دده مبارک دفن په � أبوا � کې سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چې کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالی ته عرض وکړ چې اې څموږ باداره ! محمد چې پیغمبر او حبیب ستا دئ یتیم وګرځیدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښې وفرمایل چې د محمد زه حافظ ، مددګار او کفیل یم ، تاسي پر محمد باندې صلوة او سلام وایاست او و ده ته دعاګاني کوی .

دا د إسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځینې له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چې ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړئ چې کله دَی مبارک څیږېدئ او دنیا دده په وجود سره مشرفه کیدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چې د هغوی تفصیل به هم (إن شآءالله) سره له بیانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښې درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغیره . (

ومن الله التوفیق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښې وتاسې محترمو ته د إسلام د پیغمبر د ولادت او د زوکړې او دارنګه دده مبارک د زوکړې د تاریخ په شا وخوا کښې د ځینو مهمو خارق العادته پیښو بیان درته کوم کومې چې په شریعت کښې � ارهاصات � ورته ویل کیږي :

اول : د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او زوکړې نیټه او تاریخ :

شیخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښې ذکر کړیدي چې جمهور د أهل سِیَر اود تواریخ پر دې خبره باندي دي چې تولد او زوکړه د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په � عام الفیل � کښې وروسته له دې څخه چې د فیل د واقعې څلویښت ورځې یا پنځه پنځوس ورځې تیرې سوي وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنګه داخبره مشهوره ده چې تولدده مبارک د � ربیع الأول � په میاشت کښې سوئ دئ.

او ځینو علماؤ پر دغه خبره باندي ادعا د اتفاق کړېده .

دارنګه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربیع الأول کښې سوئ دئ ، او په دې باره کښې نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلګو عمل هم پر دغه خبره باندي جاري ؤ ؛ ځکه چې دوی به د ربیع الأول په دوولسمه د إسلام د پیغمبر د ولادت د ځائ زیارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړې په مناسبت چې به کوم د خیر کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربیع الأول په دوولسمه شپه کښې وو .

او دارنګه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنګه چې و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحي او هجرت دده مبارک له مکې مکرمې څخه ، او رسېدل دده و مدینې منورې ته او فتح د مکې شریفې او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سویدي .

د دوشنبې د ورځې چې د ربیع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښې دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چې دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښې سوئ دئ ، دغه علماَء پ دې سره دلیل نیسي چې په روایاتو کښې راغلي دي چې دده مبارک د زوکړې په وخت کښې ستوري و مځکې ته رانژدې کړه سوه او دارنګه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چې د إسلام د پیغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شیانو د ښکاره کیدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چې رانژدې کیدل د ستورو دي و مځکي ته او دارنګه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توګه د ورځې واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځينو ماهرانو ذكر كړيدي چي په كوم ساعت كښي چي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (يعني د دنيا د ټول عمر په ساعاتو كښي) تر ټولو اسعد او ډير نيكبخته ساعت ؤ ، لكه چي په � روضة الأحباب � كښي هم ددې ذكر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمايلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) متشرف په زمانه سره ندئ بلكي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارك په هغو مياشتو كي ندئ واقع سوئ چي په كرامت او بركت سره مشهوري دي لكه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي : � ولدَ رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يوم الإثنين و أستنبئ يوم الإثنين و خرج مهاجرا من مكة الى المدينة يوم الإثنين و قدم المدينة يوم الإثنين و تُوفّيَ يوم الإثنين و رفِعَ الحجرالأسود يوم الإثنين � تفرد به أحمد ، وفي رواية بزيادة : � نزلت سورة المآئدة يوم الإثنين � (كذافي البداية والنهاية) .

د � محاضرات تاريخ الأمم الإسلامية للخضري � كښي د ج۱ص۶۲ كښي ، دارنگه د � رحمة اللعالمين � د ج۱ ص۳۸ـ۳۹ كښي

د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سيد المرسلين (صلى الله عليه وسلم) بشعب بني هاشم بمكة في صبيحة يوم الإثنين التاسع من شهر ربيع الأول ، لأول عام من حادثة الفيل ، ولأربعين سنة خلت من ملك كسرى أنوشيروان ، ويوافق ذالك العشرين او الثاني و عشرين من ابريل سنة ۵۷۱م حسبما حققه العالم الكبير محمد سليمان المنصور فور و المحقق الفلكي محمود باشا . �

او شيخ محمد رضا د خپل كتاب � محمد رسول الله � چي د ډيرو عمده كتابو د سِيرَ او دتاريخ له پخوږ څخه جوړ دئ په ص۱۲ كښي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذكر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلى الله عليه وسلم) في فجر يوم الإثنين لاثنتى عشرة ليلة مضت من شهر ربيع الأول (و هل مكة يزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفيل ، و لأربعين سنة خلت من حكم كسرى أنوشيروان خسرو بن قباذ بن فيروز ۲۰ أغسطس سنة ۵۷۰م بمكة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن يوسف الثقفي أخى الحجاج ، و كانت قبل ذلك لعقيل بن أبي طالب و نزل على يد الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدية من المواهب اللدنية � په ص۶۷ كښي راغلي دي چي علمآؤ اختلاف كړئ دئ په شان كښي د كال د ولادت د نبي (صلى الله عليه وسلم) خو أكثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په عام الفيل كښي زيږيدلئ دئ ، په داسي حال كښي چي د فيل له واقعې څخه ۵۰پنځوس ورځي تيري سوي وې او مياشت د ربيع الأول وه ، ورځ د دوشنبې وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربيع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پیښو بیان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پیښي سویدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دتولد په وخت کښې او یا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکې مرضعې ، حلیمې سعدیې ته ورسپارل کیدئ او یا وروسته بیا د حلیمې سعدیې له طرفه بیرته وخپل مبارک نیکه عبدالمطلب ته سپارل کیدئ ، هغه مستند او په صحت رسیدلې عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکرکوم کومې چې څموږ او ستاسې د گران رسول حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د بې مثاله او بې نظیره عظمت او رفعت څرگندویې دې :

)۱ : (أخرج أبونعیم عن بریده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقیل لها : إنک قد حملت بخیر البریة و سیدالعالمین ، فإذا ولدتیه فسمیه أحمدًا و محمدًا و علقي علیه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحیفة من ذهب مکتوب علیها : أعیذه بالواحد ، من شر کل حاسد ، و کل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبیل عائد ، علی الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و کل خلق مارد ، یأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلی ، و احوطه منهم بالیدالعلیا ، والکف الذي لایری ، یدالله فوق أیدیهم ، و حجاب الله دون عادیهم ، لا یطردوه ولایضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسیر و لا مقام ، أول اللیالي و آخرالأیام .

)کذا في الخصائص الکبری للسیوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې یو خوب ولیدئ او ورته وویل سول په دې خوب کې چې : بېشکه ته حملداره سوې یې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالمیانو ، نو کله چې و ځیږوې ته دَی نو مسمی یې که په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (یعني دده پر غاړه باندې) دا کلمې چې : � أعیذه بالواحد الخ ، نو کله چې دا وینښه سوه و سر ددې ته د سرو زرو یوه صحیفه پرته وه او دا مذکورې کلمې پکښې لیکلې سوې وې (چې له أعیذه بالواحد څخه شروع بیا تر پایه پورې) .

)۲ : (و أخرج البیهقي والطبراني و أبونعیم ، و إبن عساکر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله علیه وسلم) لیلة ولدته قالت : فما شئ أنظر الیه في البیت إلانور و إني لأنظر إلی النجوم تدنو حتی أني لأقول لیقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضاء له البیت و الدار حتی جعلت لا أری إلا نورًا.

ترجمه : بیهقي ، طبراني ، أبونعیم او ابن عساکر له عثمان څخه چې د أبي العاص ځوی دئ روایت کړئ دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې : ماته ځما مور دا قصه وکړه چې کله چې د رسول الله(صلی الله علیه وسلم) له مور مبارکې حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پیدا کیدئ نو زه و ولادت ددې مبارکې ته حاضره سوم ، نو په دغه کور کښې هیڅ داسې شئ نه ؤ چې ما به ورته وکتل مگر خالص نورگرځیدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مې کتل چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدي کيدل چي ما به له ځانه سره دا ويل چي دغه ستوري به پر ما باندي راولويږي (د مذکور روايت دپاته کلمو توضيح به په بل نمبر کښي درته راسي) .

۳) : (له عمر بن قتيبه څخه روايت دئ چي ځما پلار قتيبه وويل چي هغه وخت چي د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمايل چي د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړئ او دارنگه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړئ ، او دارنگه يې و پرشتو ته حکم وکړ چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځاۍ ته ټول حاضر سئ ، بيا پرشتې راکښته سوې په داسي حال کښي چي يو پر بل يې د إسلا د پيغمبر د زوکړي زيرئ کاوئ او د ټولي دنيا غرونه اوږده ، دراز او جگ سول او د ټولو دريابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دريابو اوسيدونکيو خوشحالۍ شروع کړې ، او يوه ملائکه داسي نه وه چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځاۍ ته دي نه وه حاضره سوې ، او شيطان ملعون د � بحرخضرا � يعني د زرغونه درياب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شيطانان په دغه وخت کښي په طوقو او ځنځيرو وتړل سول او د لمر نور او روښنايي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زيات عظمت او لويي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندي په هوا کښي اويا زره حوري د جنت ودرولي سوې چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړي انتظار يې کاوه ، او په دغه کال کښي الله (جل جلاله) خپله الهي فيصله په دې ډول صادره کړه چي د دنيا ټولي ښځې به دغه کال له وجي د کرامته د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) نارينه اولادونه زيږوي ، او دغه کال به داسي درخته (يعني ميوه داره درخته) نه پاته کيږي چي ميوه دي ونه کړي ، او دغه کال چي په خلگو کښي کومه ويره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړيږي .

بيا چي کله د إسلام پيغمبر و زيږېدئ نو ټوله دنيا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ۇ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کي يو عمود د زبرجدو او يو عمود د ياقوتو پيدا کړ سو چي ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چي د إسلام پيغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله وليدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج وويل سول چي ستا د ولادت په خوشحالي کښي دغه عمودونه په اسمانو کښي خداۍ پاک پيدا کړل .

او همدارنگه دده مبارک د زوکړي پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندي (کوم چي په جنت کښي دده مبارک په نامه باندي و نهر دئ) اويازره درختې د أظفر مشکو کوم چي أفضل ترين مشک دي پيدا کړې چي د دغو درختو ميوې به د قيامت په ورځ جنتيان د خوشبويي په ډول کاروي .

او د دنيا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزی دوه بتان له خپل ځاۍ څخه ووتل او دا ډول يې ويل : اوس تباهي او خرابي و قريشو ته راغله چي محمد � أمين � پيدا سو ، قريش نه پوهيږي چي څه ورپېښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنګه د بیت الله شریفي له نس څخه ډیري ورځي دغه الفاظ خلګو اوریدل : الآن یُرَد علي نوري ، الآن یجیئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلیة ، ایتها العزی هلکتِ .

او همدارنګه درې ورځي پرلپسې کعبه شریفه په زلزله او حرکت کښي وه .

)أخرجه أبو نعیم ، کذافي الخصائص الکبری لسیوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حدیث په باب امام سیوطي د نکارت شدیده ذکر کړئ دئ ، خو دا د سند و ځینو راویانو ته د کتلو په وجه دئ او پاته سو ذکر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت کښي شک کول ډیر نالائق کار دئ ؛ ځکه هغه شخصیت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنیا ټوله دده په خاطر پیدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذکر سوئ مضمون ډیر کم لا ښکاره کیږي تر دې غټې غټې واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوکړې په مناسبت واقع سویدي .

)۴ : (خطیب بغدادي روایت کړئ دئ چي حضرت آمنې فرمایلي دي چي کله له ما څخه محمد (صلی الله علیه وسلم) پیدا سو نو ما یوه ډیره لویه نوراني وریځ ولیده چي په دغه وریځ کي ما د اسانو � سهیل � (یعني سِیسنئ) او د وزرو (یعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارینه ؤ کلام واوریدئ ، په دغه وریځ کښي محمد (صلی الله علیه وسلم) پټ کړ سو ، او له ما څخه غائب کړ سو ، وروسته مي له یو چا څخه واوریدل (یعني له یوه غیبي ږغ کونکي څخه) چي داسي یې ویل : � طوفوا بمحمدٍ في جمیع الأرض و اعرضوه علی کل روحاني من الجن و الملائکه والطیور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شیث و شجاعة نوح و خلة إبراهیم ، ولسان اسماعیل و رضآء اسحق و فصاحة صالح و حکمة لوطٍ و بشری یعقوب و شدة موسی و صبرَ أیوب و طاعة یونس و جهادَ یوشع و صوت داود و حب دانیال ، و وقارَ الیاس و عصة یحیی و زهدَ عیسی ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبیین.

یعني : طواف وکړی په محمد ، وګرځوی دَی په ټوله مځکه کښي او عرض کړی وړاندي کړی دَی پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پیرانانو څخه او له انسانانو او ملائکه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حیوانانو څخه ، او ورکړی وده ته خِلقت د آدم او معرفت د شیث او شجاعت د نوح او خلیل والئ د إبراهیم او ژبه د إسماعیل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حکمت د حضرت لوط ، او د خوشحالی زیرئ د یعقوب او قوت او سختي د موسی او صبر د أیوب او طاعت او فرمانبرداري د یونس او جهاد د یوشع او صوت (یعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانیال او وقار او سنګیني د الیاس او عصمت د یحیی او زهد د عیسی ، او غوټه کړی دَی په أخلاقو د نبیانو کښي.

لکه چي یو شاعر فرمایلي دي :

حسن یوسف دمِ عیسی یدِ بیضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي وروسته له دې څخه چي دغه حالت له ده مبارک څخه لیري سو نو ناڅاپه غیبي درې نفره پیدا سول د یوه په لاس کښي د سپینو زرو ګډوه وه او د بل په لاس کښي د زمرودو یو تال ؤ او د دریم پلاس کښي سپین وریښم (یعني د سپینو وریښمو یوه ټوټه وه) بیا يې دغه ټوټه و غوړوله ، بیا يې یو داسي مُهر ورڅخه راوایستئ چي د کتونکو سترګي يې (یعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حیرت کښي اچولې ، بیا يې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګډوي په وجه پریمنځئ ، بیا يې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښي مُهر ولګاوه ، بیا يې په ذکر سوي وریښمین ټوکر کښي دَی مبارک وپیچئ ، بیا يې یو ساعت په خپلو وزرو کښي ونیوئ وروسته يې و ماته بیرته راکړ .

)کذا في الأنوار المحمدیه من المواهب اللدنیه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړې په حرمت او په برکت ، یا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښې چې الله (جل جلاله) و عالم انسانیت ته ، بلکې و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجآئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حیرانتیا کښې اچونکې أمور او واقعات ښکاره کړیدي ، د ټولو ذکر کول ځما عاجز ، بلکې د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بیا هم د یو کافي تعداد ذکر ما په تیرو برخو کې درته وکړ او د ځینو نورو ذکر په دې برخه کښې درته کوم .

) ۱: (د اسلام د پیغمبر د مبارک نیکه عبدالمطلب څخه روایت دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شریفي وم ، کله چې شپه و نیمایي ته ورسېدله ومي لیدل چې کعبه شریفه د � مقام إبراهیم � پر طرف راماَئله سوه او پر سجده باندي پرېوتله او په دغه ډول د تکبیر اواز ورڅخه راغئ چې : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفى الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکین . �

یعني الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، چې رب د محمد مصطفی دئ (یعني رب د هغه محمد دئ چې الله تعالی له مابین څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقیق سره پاکه کړم زه رب ځما له مردارېو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (یعني اوس چې د إسلام پیغمبر حضرت محمد پیدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چې دغه درې سوه او شپیته بتان به چې کفارو پر ما باندي شاوخوا راګرځولي دي او دارنګه دغه مشرکان به چې قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نیست او نابود وګرځي) .

)۲ : (د إسلام د پیغمبر د ولادت سره سم د کسری قصر او بنګله په لړزه کښې راغله او ۱۴ کنګرې ورڅخه راولوېدلې .

)۳ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحیره وچه سوله او اوبه یې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شېله او کنده چې په هغه وخت کښې په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چې په طول کښې د زروکالو یې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسیانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چې زر کاله متصل بل سوئ راچلیدلئ ؤ په دغه شپه کښې مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم يو داسي نور او روښنايي پيدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسيه (رضي الله عنها) او حضرت مريمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري يې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهيلي له تفسير څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکايت کړئ دئ چي ابليس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړيدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پيغمبر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و زيږيدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پيغمبر پيدا کړسو نو د طفوليت او شيرخورۍ په ابتدايي شپبو کښي به و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته ميلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پيدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حليمې سعديې (رضي الله عنها) څخه روايت دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پيغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو يې داسي وويل : � الله أكبر كبيراً والحمدلله كثيراً وسبحان الله بكرة و أصيلا .

)مدارج النبوت ، الداية والنهاية ، المواهب اللدنية . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پيغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځيني نور بيانونه درته عرضوم .

اول بيان په دې ارتباط دئ چې ايا د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) تولد په داسي حال کښې وسو چې خدايي مسرور او مختون ؤ ، يعني خدايي يې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ او که څنګه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سيرَ درې قوله ذکر کړيدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالی عنهما) دئ چې دوی فرمايلي دي : � ولد رسول الله (صلی الله عليه وسلم) مسرورا مختونا . �

يعني زېږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسي حال کښې چې خدايي يې � نو � پرې کړ سوئ ؤ او خدايي سنت کړ سوئ ؤ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چې ده فرمايلي دي : � إن جبريلَ ختن النبي (صلی الله عليه وسلم) حين طهر قلبه � يعني بېشکه جبريل (عليه السلام) هغه وخت د إسلام د پيغمبر سنتي وکړه چې دده مبارک زړه يې ورپاکوئ.

دريم قول دادئ چې د إسلام د پيغمبر مبارک نيکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتۍ په مناسبت يې يوه غټه مهماني هم وکړه چې د قريشو خلګ يې په دغه مهمانۍ کښې سره راجمع کړل .

)البداية والنهاية وغيره . (

دوهم بيان په دې اړه دئ چې د محمد نوم پر ده مبارک (صلی الله عليه وسلم) باندې چا کېښودئ ؟

په دې باره کښې هم د سِيرَ د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرګنديږي :

يو قول دادئ چې کله چې دَی د خپلي مبارکي مور په نس کښې ؤ نو ودې مبارکي ته په خوب کښې وويل سول چې کله چې دې دغه کوچنئ پيدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښېږده ، لکه چې په تيرو برخو کښې ددغه خوب مفصل ذکر تير سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نیکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات ولیدل نو په دې سبب يې پر ده باندي د محمد نوم کیښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستایل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دریم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کیښودئ چي ده یو وخت خوب ولیدئ چي د سپینو زرو یو ځنځیر دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځیر یو طرف په اسمان کښي وي بل طرف يې په مشرق کښي وي او بل طرف يې په مغرب کښي وي ، بیا دغه ځنځیر ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نیسي ، بیا ده مبارک ددغه خوب بیان و يو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهیدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پیدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاینه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کیښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پیغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کیدو پوري هیڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځینو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کیښودئ جي دوی له یهودو څخه دا خبره په وار وار اوریدله چي د اخیري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پیدا کیږي به هم په قریشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډیر خصوصیتونه لري :

اول خصوصیت يې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول میم يې د انسان د سر په ډول دئ او حاء يې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم میم يې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال يې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قدیم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم ولیکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسړي ته کیږي .

دوهم خصوصیت يې دادئ چي (العیاذ بالله) د قیامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دریم خصوصیت يې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په یوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عــليه لــــلنبوةِ خـــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلـــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الى اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشــــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّــه فذوالعرش محمودٌ و هذا مــــحمدٌ

څلرم خصوصيت يې چې پر ډيرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چې ابن عساکر له کعب الأحبار څخه روايت کړئ دئ چې حضرت آدم (عليه السلام) و خپل ځوئ شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چې : � اې ځوئ کيه ته به له ما وروسته ځما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوی او په پرهيزګاري سره سنبال کړه او هر وخت چې الله (جل جلاله) ذکر کوې نو د محمد نوم هم ورسره ذکر کوه ؛ ځکه چې ښېشکه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليکلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وګرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو کښي ونه ليدئ چې د محمد نوم دي هلته نه وي ليکل سوئ ، دارنګه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر ځيګرو باندي ليکلئ وليدئ ، دارنګه مي د طوبی د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليکل سوئ وليدئ ، دارنګه مي د سدرة المنتهی ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارک نوم ليکلئ وليدئ او دارنګه مي د هري پرشتې پر تندي باندي دغه نوم ليکل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارک نوم ډير يادوه ؛ ځکه چې ملايکي او پرشتې يې په خپلو ټولو وختو کښي يادوي . �

پنځم : په شفا کښي راغلي دي چې پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليکله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسی (عليه السلام) په کتابت سره دا توري ليکلي وو :� بسمک اللهم ! جاَءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، کتبه موسی بن عمران . �

)کذا ذکره ابن ظفرفي البِـشـَر عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت کړئ دئ چې د هند د بحر په يوه جزيره کښي موږ يو ډير پاکيزه او ډير خوشبويه تک سور ګل وليدئ چې په سپين خطه سره پر ده باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليکنه سره) :� لا إله الاالــــــه مـــــحمد رسول الله � او دارنګه مو يو سپين ګل وليدئ چې په ژړ رنګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الى جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنۍ و زيږيدۍ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوۍ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوۍ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکۍ لري ، کله چي دغه پوستکۍ مات کړ سي نو يوه پېڅله سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الـــــــــه محـــــمـــــد رسول الله

او خلګ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أبلّي � په نهر کښي کښي مي د ماهيانو ښکار کاوۍ ، نو مي داسي يو ماهۍ ونيوۍ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلۍ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلۍ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهۍ مي بيرته و اوبو ته پريښودۍ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنګ د محمد نوم باندي ليکلۍ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړۍ دۍ چي په يوه جزېره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډير واضح کتابت سره په سره رنګ (يعني په فطري ډول) درې ليکي خط ليکل سوۍ دۍ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپيغمبر د تولد اود زوکړې په اړه ديهوديانوپيشگويې گاني اودده مبارک له زوکړې سره سم وخلگوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخيري پيغمبر تولداوزوکړه وسوه بيان درته کوم .

۱) : (ابن سعد ، أبونعيم او ابن عساکر له أبي نمله څخه روايت کړئ دئ چې ده فرمايلي دي چې د بني قريظه يهودو به د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) بيان پخپلو کتابو کې ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنگه به و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعليم ورکاوه او دده صفتونه بې ورايزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ويل چې هجرت دده به و موږ ته او مدينې منورې ته کيږي ، خو کله چې د إسلام پيغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترگو وليدئ نو له ده مبارک سره يې حسد او کين شروع کړ او بغاوت يې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

۲) : (همدارنگه ابن سعد او أبو نعيم له إبن عباس څخه روايت کړئ دئ چې د � قريظه ، نضير ، فدک او خيبر � يهودانو ټولو د إسلام پيغمبر ړومبئ له دې څخه لا پيژندئ چې دَی مبارک مبعوث کيدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چې دَی مبارک به و مدينې منورې ته په هجرت راځي ، بيا کله چې دَی مبارک وزيږيدئ نو د يهودو ټولو علماؤ وويل چې په نن شپه کې أحمد (يعني اخيري نبي) و زيږيدئ ، او د هغه معلومات له مخي چې دوی د علمِ نجوم له لاري درلودئ پر دغه خبره باندي يې و خلگو ته دا دليل پيش کړ چې نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چې د اخيري پيغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چې دغه ستورئ به راخيږي ، بيا چې کله د إسلام پيغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د يهودو علماؤ دده له نبي کيدلو څخه هم و خلگو ته اطلاع ورکړه (إنتهی مع توضيح و إختصار) .

تنبيه :

محترمو مسلمانانو ! يو قسم ډير تک سور ستورئ دئ ، چې په يهودو کښې دا خبره مشهوره وه چې دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کيږي چې يا د يوه نبي تولد وکړ سي او يا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پيغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د يهودو علماؤ وليدئ او دده مبارک له نبي کيدو سره سم يې هم دغه ستورئ وليدئ ، نو ځکه دوی و خلگو ته وويل چې دغه ستورئ خو د يوه نبي د تولد يا د هغه د نبي کيدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کيږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هيڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زيږيدلئ دئ يا نبي سوئ دئ .

)كذا أخرج أبو نعيم من طريق أبو سعيد الخدري في حديث طويل مع وضاحة . (

)٣ : (همدارنگه ابن عساکر او أبو نعيم له حضرت أبوهريره څخه روايت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائيلو باندي حمله وکړه او دوی يې تار پتار کړل نو ځيني يهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � يسرب � ته راغلل کوم چي د مديني منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتگ يې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخيري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (عليه الصلوة والسلام) په باره کښي توصيې کولې او په دې باب بې ډير تاکيد ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي وليدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري بې کوی .

)٤ : (همدارنگه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روايت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمايلي دي چي �بخت نصر� يو وخت يو داسي شانداره او د عظمت والا خوب وليدئ چي دَی يې په ډيره ويره کي واقع کړ ، بيا کله چي له خوب څخه رابيدار سو نو خوب ورڅخه هير سو (يعني دونه قدر خو يې پياد ؤ چي ما يو ډير د عظمت والا خوب وليدي ، خو تفصيل د خوب ورڅخه هير سو) نو يې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشويش او دخوب د ليدلو ذکر يې ورته وکړ او له دوی څخه يې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وويل چي ته ستا خوب و موږ ته بيان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وويل چي خوب خو راڅخه هير سوئ دئ ، هغوی ورته وويل چي بيا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبير يې درکړو ، بيا بخت نصر حضرت دانيال (عليه السلام) کوم چي په اسيرانو کښي د يهودو يې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانيال و ده ته دده ليدل سوئ خوب توري په توري ورپياد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته يې وويل چي تا په خوب کي يو لوی بت وليدئ چي دواړي پښې يې په ځمکه کښي وي او سر يې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابين يې د سپينو زرو ؤ او لاندي حصه يې تر ځنگنو پوري دژيرو يا د پتلو وه او لينگي يې د وسپنو وه او دواړي پښې يې د کودريو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په يوه ډبره وويشتئ او داسي يې ميده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپين زر او ژړ او کودري ټول سره گډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خٍيال کښي دا خبره دروگرځيدله چي که ټول انسانان او پيرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپين زر او دغه ژړ او اوسپينه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنگه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وويشتل سو نو ودي ليدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غټېږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډېري ټول مخ د مځکي ونيوئ ، نو تاچي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوی له اسمانه او له دغي ډېري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي بېشکه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنی څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي کوم بُت چي تا په خوب کښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زمانې يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او کومه ډېره چي تا په خوب کښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالی له دين څخه چي په اخير د زمانې کښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دې ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وگرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مخ د مځکي به ونيسي لکه څنگه چي تا دغه ډېره په خوب کښي وليدله چي مخ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)کذافي الخصائص الکبری للسيوطي . (

)٥ : (همدارنگه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت کړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا کوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اې الله ! مبعوث کړه وموږ ته دغه نبي (يعني کوم چي تا يې وعده په تورات کښي راسره کړېده چي حضرت محمد [صلی الله عليه وسلم] دئ) چي حکم او فيصله وکړي څموږ او د نورو خلگو په منځ کښي .

)٦ : (همدارنگه حاکم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبيلې سره جنگ سو بيا په جنگ کښي د خيبر يهود له شکست سره مخامخ سول ، نو دوی په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألکَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په برکت دوی د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي کله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوی کفر غوره کړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارک آيت نازل کړ : � و کانو من قبلُ يستفتحون ...الی اخر الآية. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم) د میلاد او دده مبارک له تولد سره مقارن یا دمخه یا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشاَءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات او له دنیا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښې د تمهید په ډول د یوه مطلب بیانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متیقن ډول څرګنده ده چي دنیا او د دنیا هر څه بقاَء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصیبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدایي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخیر ختمیدونکئ دئ .

نظـــــــــــم:

کنج امان نیست درین خاکدان

مغز وفا نیست درین استخوان

آنچه درین مآئدء خرگه ایست

کاسهء آلوده و دستِ تهیست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو گفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پیوسته دي ، راحت ددې دنیا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي یې مصاحبه د غم ده ، مسرت یې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني یې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، تریاق یې بې زهرو نسته ، اخلاص یې بې نفاقه نسته ، وصال یې له افتراق سره تړلئ دئ ، وفا یې له بې وفايي سره مخلوطه ده ، قوت یې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظـــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار یست

خرابــي از پي هر نوبـــهار یست

وصال غنچه بې خار جفا نیست

چراغ لالــه بې بادِ فنــــا نیست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــماید خــار با او ست

گر از وَی لطف جويي قهر یابي

و گر تریاق خـواهي زهر یابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندې داسې د ویر او د درد ږغونه کوي چې:

کل مخــلوق سیــموت

یعني هر مخلوق ژرده چې مړ به سي.

هر سهار د الهـــي دربار داعیان داسې له مشقت او ارمان څخه ډک اواز و مخلوق ته کوي چې :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و كل مـــرزوق ســيفوت

يعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سئ!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بينکم � د مضمون مصداق دي نه وي گرځيدلئ !!!

کوم دوه ياران دي چي اخير دي اواز د � هذا فراق بيني و بينک � نه وي اوريدلئ!!!

کومي سترگي دي چي د � کل شئ هـــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن عليهـــا فانٍ � هيبتناک گرد او غبار دي پر دوۍ باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أميران دي ، که سلاطين دي او که وزيران او منشيان دي ، دارنگه که غني دئ که فقير ، که صغير دئ که کبير ، که ځوان دئ که سپين ږيرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښيار او قوي دئ او که سفيه او ضعيف دئ ، وضيع او شريف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر يوه پخپل نوبت سره د مرگ سړي او تودي تيري کړي او تيروي يې .

بيـــت:

دربارگاه حشر چي سلطان چي بينوا

بر آستان مرگ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنيا کښي يو چا بقا درلودلائ نو رسولان او نبيان به په دنيا کښي پاته وائ ، بيا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډير نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلى الله عليه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنيا دده په توسط پيدا کړيده ، خو مگر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهـــي لوري څخه په قرآن کريم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ ميتٌ و إنهـم ميتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِكَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنګه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنکریم کښي پر ټولو خلګو باندي دا ږغ کړئ دئ چي : � قل يتوفکم ملک الموت الذي وُکلَ بکم . �

رباعـــــي:

ګيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر ګذشتګان

ليکن کسي که ګوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرګ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسیر اودتاریخ ذکرکړیدي چي دهجرت په لسم کال چي پیغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکې مکرمې ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پیغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ایت نازل کړسو

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتي ورضیت لکم الاسلام دیناً .

یعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دین ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حیث ددین.

داسلام پیغمبر ددغه ایت مبارک له مضمون څخه دانتیجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنیا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدې سوئ دئ ، هو! دایوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسیږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بیت :

چوافتاب به نصف النهار یافت کمال

مقرر است که رویي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسیرفرمایلي دي چي داسلام پیغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي یې ودوی ته ویله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمایل چي دحج مناسک له ما څخه په صحیح صورت زده کړی ، ښایي چي له دغه کال څخه ورسته به بیازه اوتاسي نه سره ووینو ، اوهمدارنګه یې ورته وفرمایل چي اې اصحابو ! دقیامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کیږي چي :

محمد صلی الله علیه وسلم په تاسو کښي څنګه ژوند تیر کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه وایاست ؟ اصحابو کراموورته وفرمایل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقیامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډیره فوق العاده طریقه سره الهي امانت چي وظیفه درسالت اودپیغمبرۍ ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصیحت حق په اعلی درجه ورپرځای کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دي څخه رحمة للعالمين رسول خپله مبارکه سبابه گوته داسمان وطرف ته پورته کړه اوبيرته يې دځمکي وطرف ته راوړله اوداسي يې وفرمايل چي : � اللهم اشهد اللهم اشهد � يعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (يعني ځما داصحابو پردغه ذکر کړه سوې وينا باندي) وروسته له دې چي داسلام پيغمبر د حج له سفرڅخه دمديني منورې پرطرف راروان سو اوو �غدير خم � ته کوم چي دجحفې په علاقه کښي واقع يوځاې دئ راورسيدئ ، دماپښين دلمانځه او ل وخت ۇ داسلام پيغمبر سره له اصحابو کرامو په همدغه اول وخت کښي دماپښين لمونځ اداکړ ، بيايې واصحابو ته خپل مبارک مخ وروگرځاوه اوداسي يې ورته وفرمايل : � الست اولی بالمومنين من انفسهم �

يعني ايا نه يم زه ډيرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو څخه ددوی ؟

ټولو اصحابو ورته وويل : � بلی يارسول الله � !

يعني هو ! اې دخداې رسوله ! بيشکه ته په موږ سره ترموږ ډير حقدارېي .

الله جل جلاله په قران کريم کښي فرمايلي دي : � النبي اولی با لمؤمنين من انفسهم)� يعني نبي حضرت محمد (صلی الله عليه واله وصحبه وسلم) ډير لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوی ، وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي تر لاس ونيوئ او وې فرمايل :� د هر چاچي زه مولا يم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بيا يې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوي وکړې :

اللهم وال من والاه

يعني اې الله دوست ولره هغه څوک چي حضرت علي د ځان دوست گڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چي علي د خپل ځان دښمن گڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او کومک بند کړه له هغه چا څخه چي له علي څخه خپل کومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وکړه د هغه چا چي مدت کوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی وي .

د إسلام دوهم خليفه و حضرت علي ته وفرمايل : � بخ بخ بخ يا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا كل مؤمن و مؤمنة � .

يعني خوشحالي دي وي تا لره اې د أبوطالب ځويه ! ځکه وګرځيدلې ته مولا د هر مؤمن او د هري مؤمني .

نظم:

هر كه را هست با علي كينه

درسخن حاجت دراز ي نيست

نيست در دستش آستين پدر

دامن مادرش نيمازي نيست

بيا وروسته د إسلام پيغمبر و خلګو ته وفرمايل چي داسي معلوميږي چي زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ يم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتيانو پوه سۍ ! چي ما ستاسي په منځ کښي دوه ډير لوی شيان پريښودل او يو په دغو دوو کښي له هغه بل څخه ډير لوی دئ : اول قرآنكريم ، دوهم أهل بيت ځما ، نو تاسي فكر كوی ا احتياط كوی په دې کښي چي وروسته له ما څخه به له دغو دوو شيانو سره څه قسم سلوک كوی ؟ او ددغو دوو شيانو د حقوقو رعايت به په څه كيفيت او ډول سره كوی ، او دغه دوه شيان يو له هغه بله تر هغه پوري نه سره جلا كيږي چي د حوض كوثر پر غاړه وماته رارسيږي .

البته ډيرو امتيانو د إسلام د پيغمبر دغه مبارک هدايت داسي نظرانداز کړ چي اضافه يې تصور هم نسي كيدلائ ، له أهل بيتو سره د جفاكارۍ او د بې التفاتۍ يوه لويه نمونه � يزيد� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اې بجاي تو من وفا کرده

تومکافات آن جفاکرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاکرده

بوده بيگانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناکرده

درمکافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا کرده

آن حسين که جبرئيل اورا

هر کجاديده مرحبا کرده

فاطمه ازبراي تربيتش

صد سحراګاه ربنا کرده

او دارنګه د إسلام د پيغمبر ډيرو امتيانو بيا دده مبارک ذکر سوئ وصيت د قرآنکريم په باره کښي داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکريم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکريم خلاف دي ، د قرآنکريم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پيغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلومېږي چي الله پاک ماته خبرداریٔ راکوي چي له دې دنيا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئيل په جواب کښي د إسلام و پيغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولی � يعني اې د خدائ محترم رسوله ! له دنيا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښي ستا دپاره هيڅ د پريشانۍ او د تشويش ځائ نسته ؛ ځکه چي قسم په خدائ دئ چي خامخا آخرت ستا دپاره ډير بهتر دئ له دنيا څخه !

د إسلام پيغمبر ددغه مبارک سورت له نازليدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښي له اندازې څخه زيات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ويلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحيم. �

څرنگه چي أصحاب کرامو د إسلام د پيغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډيري اوريدلې نو يې وده مبارک ته عرض وکړ چي يا رسول الله ! څه وجه ده چي دغه کلمې ډيري وايې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښي وفرمايل چي اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللئ يم (يعني له دنيا څخه رحلت کونکئ يم) په دغه حال کښي د إسلام پيغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وويل چي اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرگ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هيڅ غم نسته ؛ ځکه په يقيني ډول الله پاک و تاته گذشته او آينده ټول دربخښلي دي ، لکه چي الله پاک فرمايلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبينًا لِيَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پيغمبر په جواب کښي و خپلو أصحابو ته وفرمايل چي اې أصحابو ! د مرگ سختي او د قبر تنگي او د لحد تاريکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قيامت ټول راتلونکي دي ، نو ځه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدايت او ارشاد ؤ و أمتيانو ته ، ورنه د إسلام پيغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) يوه مياشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالى عنها) په کور کښي سره راجمع کړل ، کله چي دده مبارک نظر پر خپلو گرانو أصحابو باندي ولويدئ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي يې تر سترگو مبارگو اوښکي راوبهيدلې .

نظم :

وداع يار و ديارم چو بگذرد بخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته يې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي يې وفرمايل : � مرحبًا بكم و حياكمُ اللهُ بالسلام جمعكم الله رحمَكم الله ، حفظكم الله ، جبرَكم الله ، نصركمُ الله ، رفعَكم الله ، وفقكم الله ، قبِلَكم الله ، آواكم الله ، وقاكم الله ، سلمكم الله ، رزقكم الله . �

بيا يې و أصحابو ته په نصيحت شروح وکړه او ورته وې فرمايل چي زه وتاسي وصيت كوم په تقوی او پرهيزگاري سره او په دې سره چي هميشه به له الله (جل جلال) څخه ويريږئ او تاسي پر الله تعالى سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ويروم ، اې أصحابو ! بايد چي د الله (جل جلاله) پر بندگانو باندي كبر او لويي ونکړئ او په ښارو او علاقو كښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړئ ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمايلي دي چي سرائ د آخرت (يعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوئ نه غواړي چي په مځکه كښي تكبر او لويي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغيان په مځكه كښي وکړي ، او نيک أنجام خاص متقيانو لره دئ .

أصحابِ كرامو چي كله د إسلام د پيغمبر دغه مباركي كلمې واوريدلې نو دا يې ورڅخه وفهموله چي لكه چي دَی مبارک له موږ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتيږي او دغه ټول تاكيدات او مبالغې چي پخپله مباركه توصيه كښي يې كوي دا پر دې باندي دلالت كوي چي سفر د آخرت يې رانژدې سوئ دئ او هغه وخت بيخي ژر راتلونكئ دئ چي دَی مبارک به و خدائ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفيق أعلى ته روانيږي ، نو يې وده مبارک ته وويل چي يا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک دركوي ؟

د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چي ځما په أهل بيت كښي هغه څوک چي و ماته ډير نژدې دئ هغه به غسل راكوي .

بيا أصحاب كرامو ورته وويل چي اې د خدائ رسوله ! ستا كفن به له كومو جامو څخه دركوو ؟

ده مبارک ورته وفرمايل چي ځما كفن يا له دغو جامو څخه راكړئ كومي چي مي أغوستي دي ، يا له مصري او يا يمني جامو څخه كفن راكړئ او يا له يو بل قسم سفينو جامو څخه كفن راكړئ .

بيا أصحابو ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره كيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښې ټول أصحاب كرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پيغمبر هم وژړل ، او و دوی ته يې و فرمايل چي صبر کوی او بې تابي مه کوی ، الله (جل جلاله) دي پر تاسي باندي رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دي ستاسي ګناوي دروبخښي او الله پاک دي ستاسي د پيغمبر له طرفه و تاسي ته د خير جزا او بدله درکړي ، کله چي ماته غسل او کفن راکړی نو بيا ما پر جنازه باندي کښېږدی او بيا مي په دغه کور کښې د قبر پر غاړه باندي پر جنازه باندي پرېږدی او يو ځل ټول دباندي راځخه ولاړ سی او په دې پوه سی چي اول څوک چي ځما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به ځما دوست حضرت جبريل وي ، بيا به له ده څخه وروسته حضرت ميکاييل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بيا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافيل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بيا به ملک الموت سره له يوې ډلي د ملائکو ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بيا به تاسي ډله ډله راځئ او ځما د جنازې لمونځ به ادا کوی ، اول به ځما د أهل بيت نارينه انسانان ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بيا به ځما د أهل بيت ښځې او زناني ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بيا پاته أصحاب ځما ، ځما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بيا أصحابو عرض ورته وکړ چي يا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پيغمبر وفرمايل چي ځما أهل بيت سره له يوې ډلي د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چي تاسي به دغه ملائکي نه وينی او دوی به تاسي ويني ، بيا د إسلام پيغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خير او نيکي سره ياد کړل او بيا يې ورته وفرمايل چي و هغه أصحابو ځما ته ځما سلام ورسوی کوم چي له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلګو ته ځما سلام ورسوی چي د قيامت تر ورځي پوري راتلونکي دي او ځما د دين پيروي کوي .

بيت :

روزي که زتو سلام باشد ما را

آن روز فلک غلام باشد ما را

اې د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) مخلصو امتيانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسي ته خپل سلامونه ورکړيدي او اوس ما له همدغي ورکړي څخه و تاسي ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پيغمبر د سلام جواب عقيدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا بايد ورکړی ، په دې ډول چي خپل ايمان او عقيده برابره کړی او خپل أخلاق برابر کړی او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحيح وکړی او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له ميني څخه ډک د خپل پيغمبر د سلامو په جواب کښې د :

و عليـــــک الســــــلام يا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دې چې د إسلام پيغمبر و خپلو مبارکو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصيت وکړ ، نو په دې فکر کې سو چې کله به هغه وخت راسي چې ددې دنيا فاني ورځې د عمر ځما و پائ ته ورسيږي او پر نفس مطمئنه ځما باندې له الهي دربار څخه ددې زيرئ وسي چې :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر ځو چې د هجرت يوولسم کال راغئ ، د هجرت يوولسم کال ؤ د صفرې د مياشتې ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چې د اسلام پيغمبر د � بقيع � و قبرستان ته تشريف يووړئ .

حضرت أبومويهبه فرمايلي دي چې په دغه شپه کښې زه د نبي (صلی الله عليه وسلم) ملګرئ وم ، د إسلام پيغمبر د بقيع د مقبرې و مردګانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا کوله او تر داسې حده پورې يې و دغو مردګانو د خير دعا وکړه چې ما له ځانه سره دا وويل چې کاشکې زه هم د دغه ګورستان له مردګانو څخه يو مرده واې چې د خداې د رسول په داسې بارکه دعا سره مشرف سوئ واې ، ورسته حضرت رسول أکرم(صلی الله عليه وسلم) و ماته وکتل او وې ويل چې اې ابومويهبه ! چې ددغې دنيا ټولې خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندې کړې او ماته يې اختيار راکړ چې په دنيا کښې باقي پاته سم او وروسته بيا و جنت ته ورسم او د الله تعالی ديدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وکړم ، او که له دنيا څخه رحلت وکړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو مويهبه واېي چې ما ورته وويل چې اې د خداې رسوله ! ځما مور او پلار دې تر تا قربان وي ددې دنيا خزانې او بقاء په دې دنيا کښې چې وروسته بيا و جنت ته ورسې غوره کړه ! ده مبارک راته وفرمايل چې نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنيا پر خزانو او په دنيا کښې تر باقي پاته کيدو غوره کړ .

روايت دئ چې د إسلام پيغمبر په دې سره مأمور سو چې وبقيع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقيع ته د مغفرت دعا وکړي ، نو د إسلام پيغمبر همدغسې وکړل او بيرته راغئ او بيده سو ، بيا ورته وويل سو چې و بقيع ته ولاړ سه او دپاره د مردګانو د بقيع دعا د مغفرت وکړه ، بيا دَی مبارک ولاړئ او ودوی ته يې د مغفرت دعا وکړه بيرته راغلئ ، بيا چې ده مبارک يو څه ارام کاوه بيا ورته وويل سول (يعني له الهي لوري څخه) چې ولاړسه د أحد د شهيدانو لپاره دعا وکړه ، بيا ده مبارک همغسې وکړل ، بله ورځ و جناب نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) ته د سر درد ورسيدئ سر مبارک يې په يوه ټوکر وتړئ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د ميمونې (رضي الله عنها) وه ، کله چې يې مرض مبارک ډير سخت سو نو ټولې بي بي ګانې يې د ميمونې په کور کښې سره راجمع سولې ، د إسلام پيغمبر په ډير تکرار سره ددغو تورو ويل شروع کړل چې : � أينَ أنا غدًا ؟ � يعني صبا به زه په تاسې بي بي ګانو کښې د کومې يوې په کور کښې يم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي ګانو ته وويل چې پيغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې ښځه چي د يوې بي بي له کور ځخه د بلې بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوئ ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور ځخه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ښکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي ګاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و ده ه مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبې په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کيښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ ګرم ؤ چي ځما لاس تحمل د هغه حرارت نسوائ کولائ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي ځما دي په هغه خدائ قسم وي چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو ځخه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مګر الله تعالی په دغه تکليف سره له ده ځخه دده ګناوي داسي رژوي لکه ځنګه چي يوه درخته خپلي پاڼي تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالی عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبې سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبياؤ په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه ځنګه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبياء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه ځنګه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهی) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالی له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او رنړ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز برايي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حيوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن براَء مور (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي د إسلام و پيغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ويل چي يا رسول الله ! د هيچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده ليدلي لکه څرنگه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډير زيات دئ ، بيا يې راته وفرمايل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلگ څه وايي ؟

ماورته وويل چي خلگ وايي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبياؤ باندي مسلط نه گرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شيطان له همزاتو څخه پيدا کيږي او شيطان پر ما باندي هيڅ تسلط نسي پيدا کولاځ ، مگر څما څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځويه سره مي په خيبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدريج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کيدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسيدئ چي اوس څما د ژوند او د حيات رگونه راپرې کړي .

علماَؤ فرمايلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پيغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وگرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړيدي چي په دې کښي يو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پيغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسين بيا د برچې او د تيغ په ذريعه په شهادت ورسيدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون ببارید دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سیر ذکر کړیدي چي حضرت رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) څوارلس ورځي بیماره ؤ او په دغو ورځو کښي مختلفي واقعې او پیښي منځته راغلي چي یوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غیرهما په حواله دلته درته ذکر کوم .

اوله پېښه داوه چي په صحیح روایت سره له حضرت عآئشې څخه روایت سوئ دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي د حسنِ سیرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه کښي د سکینې او د وقار په اعتبار و رسول (علیه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوک ندئ لیدلئ ، کله چي به فاطمه د خپل پلار نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سرورکائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مبارکه بې په خپله مبارکه خوله مچ کړه او پر خپل ځائ بې کښېنوله او کله چي به د إسلام پیغمبر ددې و کور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارک سره همدغه ډول کول .

دمرض موت په جریان کښي د إسلام پیغمبر و فاطمې ته یو څوک ولیږئ او را وې غوښتله ، نو کله چي فاطمه راغله ده مبارک مرحبا ورته وویله او له خپل بغل سره یې کښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته یې په خفي ډول ودې ته یو څه وویل ، دې وژړل ، بل وار یې بیا یو څه ورته وویل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمايي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بیا د خندا او د مبارک (صلی الله علیه وسلم) د خفیه خبري په اړه پوښتنه وکړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته کوم جواب ورنکړ ، په وروسته وختو کښي یې بیا دغه راز ودې ته ښکاره کړ او ورته وې ویل چي د إسلام پیغمبر اول ځل و ماته وویل چي په تیرو کلو کښي به حضرت جبرئیل د قرآنکریم د درس دپاره وماته په کال کښي یو ځل راتلئ او سږکال دوه ځله راغلئ ، نو زه فکر کوم چي لکه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه کښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مینه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنیا څخه به زه ولاړ سم نو دغه یو څو ورځي ځما صحبت غنیمت وګڼه تر څو چي دي طاقت وي له ما څخه مه جلا کیږه ، فاطمه فرمايي چي له اوریدلو ددې خبري څخه په ډېر وحشت کښي ولویدم او تر سترګو مي اوښکي راجاري سوې او ومي ژړل ، کله چي خپل مهربانه پلار پیغمبر د إسلام ځما حال ولیدئ نو بیا یې و خپل ځان ته ښه ورنژدې کړم او په پټه یې راته وویل چي اې لورې ! غم مه کوه زه پر تا باندې د خوشحالۍ او مسرت دوه زیری کوم :

اول : زیرئ دادئ چي په جنت کښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره یې ، دوهم : زیرئ دادئ چي ځما په أهل بیت کښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسي راسې ، او بیا یې راته وویل چي اې فاطمې ! جبریل و ماته وویل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښې به یوه داسې ښځه وي چې دونه ډېره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چې به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم باید تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پیغمبر دا خبر ځکه و فاطمې ته وکړه چې له داسې پلار څخه د فاطمې غوندې لور محرومه کیدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چې د کوم غم او درد توقع کیدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پیغمبر قبل الوقوع لا و خپلې مبارکې لور ته د صبر او د برداشت تلقین ورکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اینها که را بود

او دوهمه واقعه دا پېښه سوه چې کله چې د رحمة اللعالمین پیغمبر مرض بیخي شدید او سخت سو نو ده مبارک و فرمایل چې اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسې حال کښې چې سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندې توی کړئ ښایي چې بدن مي یو څه سپک سي او دباندې ورووزم او وخلګو ته وصیت وکړم.

وروسته له دې چې د اسلام د پیغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته یو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندې راووتئ او له أصحاب کرامو سره یې لمونځ وکړ او بیا یې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا یې وویله او د أحد د شهیدانو دپاره یې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته یې وفرمایل چې د مدینې منوري أنصار څما د سِر خلګ دي ، زه و دوی ته په هجرت راغلئ یم او دوی وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوی د نیکانو به عزت کوی او د دوی تر بدیو به ورتیرېږی ماسوی له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنګه یې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب یې و مهاجرو ته توصیه او سپارښ وکړ او علی الخصوص یې د قریشو په باره کښې خبري وکړي.

همدارنګه روایت دئ چې د مرض په ورځو کښې د إسلام پیغمبر په داسې حال کښې چې فضل بن عباس تر لاس نیولئ ؤ او سر مبارک یې په یوه ټوکر تړلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندې کښېنستئ او و حضرت بلال ته یې وفرمایل چې پر خلګو باندې ږغ وکړه چې ټول سره راسي چې زه خپل اخیري وصیت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدينې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلگ و مسجد نبوي ته راغلل ، بيا د إسلام پيغمبر په يوې ډيرې تاثير ناکې او بليغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته يې وفرمايل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس زه خپل ځان داسې وينم چې تاسې له ما څخه جلا سوې ياست او زه له تاسې څخه جلا سوئ يم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کيږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کيږئ ، اې خلگو ! هيڅ داسې پيغمبر و دنيا ته ندئ راغلئ چې په دنيا کښې دې هميشه پاته سوئ وي (يعني ماسوى له حضرت عيسى او له ځينو نورو پيغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنيا کښې هستوګه نلري) نو زه به څنگه په دنيا کښې هميشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآء اشتياق پيدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پيغمبر يو حديث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئه . �

او همدارنگه يې و أصحابو ته وفرمايل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنگه پيغمبر وم ؟ ايا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ايا (يعني په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندي مات سوي ؟ ايا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وينو ندئ سور سوئ ؟ ايا قسم قسم تکليفونه مې ندي کش کړي ؟ ايا د خپل قوم د جاهلانو سختې مې ندي زغملي ؟ ايا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندي ترلي ؟ !!

أصحابو ورته وويل چې يا رسول الله ! په تحقيق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکليفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفيل موږ د پيړيو پيړيو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پيدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزيلو او خبيثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدائ رسوله ! ستا په برکت ځموږ له منځو څخه د پیړیو پیړیو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی موږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دي و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نیکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چې و تاسي دي هم الله پاک د خیر جزا درکړي (یعني ددې په بدل کښي چي ځما دعوت تاسي قبول کړ او مومنان سولاست او بیا مو په ډیره فوق العاده او بې مثاله طریقه سره ځما د ژوند تر اخیري نیټې پوري زندګي ځما په طاعت او فرمانبرداري کښي تیره کړه .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پیغمبر د إسلام (صلی الله علیه وسلم) بله واقعه دا وه چي حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پیغمبر مبارک شونډان ښوریدل ، حضرت أم سلمه فرمايي چي ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چي دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چي دَی يې وايي ، نو له ده مبارک څخه مي واوريدل چي داسي يې ويل :

اې پروردګاره ! ځما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قیامت د ورځي حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بیا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چي اې د خدایٔ رسوله ! صحت مبارک دي څنګه دیٔ ، څه حال دي دیٔ ؟

ده مبارک راته وفرمایل چي اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ ځکه نژدې ده چي بیا به ځما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلیٔ او د إسلام و پیغمبر ته يې وفرمایل چي یا رسول الله په خوب کښي مي ولیدل چي یوه زغره مي اغوستې وي ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې علي ! هغه زغره زه یم چي ستا پناه ګاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سویٔ دیٔ چي زه به له دنیا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکلیفونه و تاته ورسیږي ، نو باید چي ته تنګدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چي ووینې چي خلګ دنیا غوره کوي نو باید ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چي د قیامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره یو ځایٔ کیږې .

بیا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پیغمبر ته يې عرض وکړ چي یا رسول الله ! خوب مي لیدیٔ چي د قرآنکریم یوه ورقه راسره وي او له هغې ورقي څخه قرآنکریم وایم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پیغمبر د خپلي ګراني لور د خوب په جواب کښي وفرمایل چي اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چي نژدې ده چي ستا له سترګو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسین دواړه راغلل او ده مبارک ته يې وويل چي اې ځموږ مبارک نیکه ! موږ دواړو یو ډول خوب لیدلیٔ دیٔ چي هغه دادیٔ چي یو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلگ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمایي چي د اسلام د پیغمبر له دغو تعبیرو څخه په أهل بیت کښي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بیتو زړو د إسلام د پیغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابیدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنگه روایت دئ چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تر وفات دري ورځي له مخه حضرت جبریل (علیه السلام) د إسلام و پیغمر ته راغلئ او ورته وې ویل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وایي او زه یې وتاته راولیږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنګه یې ؟

دإسلام پیغمبر ورته وویل چي ځما حال دادئ چي پریشانه یم او دردمند او غمجن یم ، بله ورځ بیا جبریل ورته راغلئ او ذکر سوي خبر یې ورته وکړه ، د إسلام پیغمبر بیا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دریمه ورځ ملک الموت او یوه بله پرشته چي اسماعیل یې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرشتو باندي دغه اسماعیل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرشتو کښي د هري پرشتې بیا زر نوري پرشتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پیغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبریل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي عزرائیل ودروازې ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه يې له هیچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه نده غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هیچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل چي اې جبرئیله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائیل (علیه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت يې ادا کړ نو يې د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي الله پاک زه وتاته رالیږلئ یم او حکم يې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختیار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته يې یوسم او کې نه راکوې نو به زه بیرته ولاړ سم ، د إسلام پیغمبر د جبرئیل و طرفته وکتل ، جبرئیل ورته وویل چي الله تعالی ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پیغمبر وفرمایل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق یم او ملک الموت ته يې وويل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقیم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درین نشیمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حریف مجلس أنسي

دریغ باشد اگر تو درین مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو یا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډیر مفصل بیان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چي د إسلام دپیغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت یعني حضرت عزرائیل ته حکم وکړ چي ځما و حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډیر خیال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پیغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئیل په لاس کښي یو خط هم ؤ ، بیا حضرت عزرائیل د یوه أعرابي او صحرايي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودریدئ او داسي يې وويل : السلام علیکم أهل بیت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بیا يې وویل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډیره لیري ځایه څخه راغلئ یم !

حضرت فاطمې ورته وویل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پیغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائیل دوهم ځل بیا اجازه وغوښتله ، بیا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دریم ځل حضرت عزرائیل بیا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هیبتناک اواز سره يې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پیغمبر په کور کښي وو له هیبت او ویري څخه ولړزیدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر یو څه په هوښ کي راغلئ او سترګي مبارکي يې خلاصي کړې او وې فرمایل چي څه پیښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وویل چي یارسول الله ! یو نابلده سړئ چي په ډیر هیبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، درې واره يې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پیش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نیسي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنیا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوګاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د یوه مجلس خلګ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان یتیمان او ښځي کونډیاني ګرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کیلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصیږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر دیوال باندي و کور ته وراوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائیل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائیل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) و غيرې ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښي ليږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګي مبارکي پټي سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لوري هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښي داسي وويل :

چي اې پلاره ! ځما روح دي تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلي مبارکي سترګي روڼي کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې ځما لوري ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکي له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکې ورپاکولې او د خوشحالۍ خبري يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! ځما و ګراني لور فاطمې ته ځما په مفارقت او جدايي کښي صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکي ته وفرمايل چي کله چي ځما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښي د اسلام د پيغمبر ټولي بي بي ګاني حاضري سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډير تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښېنستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پوري چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځائ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښي په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درګيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تپ سوز جګر باري ديګر درګيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښي راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښي داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاکاران د أمت ځما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به ځموږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به ځموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غریبانو غمخور نبي ! اې د یتیمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګیر پیغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت څنګه ولرم او بې له لیدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي څنګه تیروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې یار بودن مشکل است

غم ز حد بګذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون ګشته را با خود ببرد

اې عزیزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روایت دئ چي ځني له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکي ودروازې ته ولاړ ول ، کله چي د حسنینو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پیل وکړ ، د إسلام پیغمبر چي د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمایل چي پر خپل أمت باندي د رحم او د شفقت له وجي ژاړم چي ایا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومي درجې ته ورسیږي .

وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چي حضرت علي راغلئ نو د إسلام پیغمبر هغه وصیتونه و ده ته وکړل کوم چي دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمایلي دي چي په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پیغمبر وماته راوښودل چي له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندي خلاصي سوې .

وروسته حضرت عزرآئیل د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته تشریف راوړ ، وروسته له ویلو د السلام علیک أیهاالنبي ! څخه یې د الله تعالی و رسول ته عرض وکړ چي الله پاک پر تاباندي سلام وایي او وماته یې داسي حکم کړئ دئ چي ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چي ستا اجازه وي.

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې ملک الموت ! تر هغه پوري ځما روح مه قبضوه چي ځما ورور جبریل راځي ، ملک الموت ورته وویل چي زه ستا په دې خبره کښې تابعدار یم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چي مالک نومیږي وفرمایل چي ځما د حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه یې د جنت و خازن ته چي رضوان نومیږي وویل چي د سیدالأنبیاَء (صلی الله علیه وسلم) د مقدسي روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چي خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبیب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) صف صف ودریږی .

وروسته الله (جل شانه) و جبریل ته حکم وکړ چي د جنت یو دستمال درسره واخله او ځما و حبیب ته ځان ورسوه ، حضرت جبریل په ژړا ژړا د اسلام د پیغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرېښي ایښئ یم !

جبریل ورته وویل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالۍ خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبریل ورته وویل چي : � ان النیرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعین قد تزینت و الملائکة قد صففت بقدوم روحک. �

د اسلام پیغمبر و حضرت جبریل ته وفرمایل چي داخو ډېر نیک زیري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي پر ټولو انبیآؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتیان ورداخلیږي ، د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي تر دغه یو بل غټ د خوشحالۍ زیرئ راباندي وکړه !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! دا خبره فیصله سوېده چي د حشرګاه پر میدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ایښودل کیږي ،

د اسلام پیغمبر بیا ورته وفرمایل چي اې جبریله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټي خلاصي کړي !

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې مقتدی د انبیآؤ او د رسولانو ! راته ووایه د کوم شي په غم کښي یې او په کوم شي فکرمند یې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر لیري نکړ ؟

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددین زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي میاشتي روژې به چي زه نه یم په څه ډول دوی نیسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنيا کښې به الله پاک ستا امتيان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قيامت په ورځ به دونه امتيان ستا په لمن کښې الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پيغمبر وفرمايل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمين رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښې د اسلام پيغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفيق الأعلى � الفاظ بې ويل .

چـــــي يـــــو ناخـــــاپه دده مبـــــارک مطـــــهره روح قبـــــض کړه سوه او و عالـــــم الوصال ته يـــې کــــــوچ او ارتــــــحال وکــــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسيد اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي اين قفس درهم شكست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان ميسوزد

وز فراق تو دل پير و جوان ميسوزد

اين چه در دست كزو خون بجگر ميريزد

وين چه سوزاست كزو جان و جها ن ميسوزد

شـــرح اين غـــم چه نـــويسم كه قلم ميشكند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنګه د أصحاب کرامو غبرګون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنګه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښې انشآءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل على سيدنا محمد و على آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې ځنې خبرې چې دجناب سرور کائنات (صلى الله عليه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سویدي اوپه تیرو برخو کښې یې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته یاداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچې مې دتیرې برخې په اخیرکښې وعده درسره کړې وه .

)١ : (خبر داده چې ځینوعلماوو ذکرکړیدي چې داسلام پیغمبر چې ومدینې منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسیدلئ د بغل درد ورعارض سو ترداسي اندازې پورې چې له دغه دردڅخه په تکلیف سو ، چې دیارلس لمونځونه یې په داسي ډول وکړل چې امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اوده مبارک به په ابوبکر پسې اقتداء کوله بیا دصفرې دمیاشتې په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت میمونې رضی الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه ورولاړه سوه.

)٢ : (داسلام پیغمبر وحضرت بي بي عائشې ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چې دربیع الاول په میاشت کښې به زه له دې ددنیا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو یوازې الله (جل جلاله) خبر ؤ چې له اطلاع سره سم به څه قسم حالات ددې په زړه مسلط سوي وي.

)٣ : (دمر ض الموت په جریان کښې داسلام پیغمبر یووخت په تاکید سره داحکم وکړچې ابوبکرته وواياست چې وخلګوته لمونځ ورکړي یعني زه دمرض دشدت په وجه ددې نه یم چې وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپیغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دې کار څخه چې ده به په حضرت أبوبکر پسي د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چې ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله رااېستلې ده چې أحق په خلافت سره د اسلام له پیغمبر څخه وروسته حضرت أبوبکر الصدیق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چې د ځنو ذکر به د بل بیان په ضمن کښې درته راسي على أنوف أهل التشيوع.

)۴ : (د مرض موت په جریان کښې یو وخت د إسلام پیغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصیت په سلسله کښې وفرمایل چې اې ځما أصحابو ! اې ځما ورونو ! زه ستاسي په منځ کښې د پیغمبر په حیث واوسیدم او کومه وحې چې به حضرت جبریل (عليه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مې و تاسي ته ویله ، کوم څه چې حلال دي په هغه به مې أمر درته کاوئ او کوم څه چې حرام دي له هغه څخه به مې تاسي منع کولاست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتی ځینو علماؤ فرمایلي دي چې له ډیرې نفستنګۍ څخه یې خپلې جامې څیرلې او پر خپلو سرو باندې یې خاورې اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دي جريان کښي حضرت أبوبکر د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ؤ چي د حضرت عآئشي له سر څخه ټکرئ او پوړنئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پيغمبر وده ته د خوب معنی په دي ډول ورکړه چي کوم چا چي دغه خوب ليدلئ دئ معنی يې داده چي دده څوم به له دي دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! ما هم نن شپه په دي ډول خوب وليدئ چي عدل مي مات او شکسته سي ، داسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چي زه له دي جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چي يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چي يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتي وي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چي زه رحلت وکړم نو د وحي سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مي په تيرو برخو کي درته ذکر کړئ دئ .

)٥ : (د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي د ځکندن او د نزع په حال کښي کومي کلمي ويلي هغه په دي شرحه وي :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

)٦ : (چي د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) چي کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چي ده په دنيا کي کړيده نو هغه دا وه :

الله أكـــــبر كبيرًا والحمدلله كـــثيرًا و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي هغه : � الله أکبر � ؤ .

دا کلمي ده مبارک د شيرخورۍ په وخت کښي ، هغه وخت وويلي چي حضرت حليمي سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښي � الرفيق الأعلى � وو .

)٧ : (د اسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښي و خلګو ته په خطاب کښي وفرمايل چي له دي دنيا څخه څما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دي په دنيا کښي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دي وخت کښي يوه نفر وويل چي اې د خدائ رسوله ! څما پر تا باندي درې درهمه باندي دي !

د اسلام پيغمبر وفرمايل چي زه د چا تکذيب نکوم او نه و چاته قسم ورکوم ، دغه درې درهمه دي له کومه رويه پر ما باندي دي ؟

دغه سړي ورته وويل چي يو وخت يو مسکين تيريدئ تا و ماته وويل چي درې درهمه ودغه مسکين ته ورکه او بيا ما هغه درې درهمه ورکړل ، مګر تا بيا وماته رانکړل !

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چي ودغه سړي ته درې درهمه ورکړه .

په سيرَ کښي د امام شهيد ، امام اسماعيل خوارزمي او په � روضة الإسلام � کښي د قاضي سديدالدين راغلي دي چي په دغه مجلس کښي � عکاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! يوه خبره کوم پدې وجه چي تا په دې باره کښي چي که د چا پر ما باندي کوم حق وي نو مطالبه دې وکړي ډير تکرار ، تاکيد او مبالغه وکړه که داسي نه وائ نو مادا خبره نه کوله ، هغه خبر داده چي د تبوک په غزا کښي تا په يوه غمچينه او تازيانه باندي � اوښه � وهله ناڅاپه هغه تازيانه پر ما باندي ولګېدله او زه ډير په تکليف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچيني د قصاص غوښتونکئ يم!

په دغه وخت کښي هغه غمچينه د حضرت فاطمې په کور کښي پرته وه د اسلام پيغمبر دا غمچينه راوغوښتله او و عکاشه تې وويل چي تاته دي الله (جل جلاله) خير درکړي چي دا قصاص دي د آخرت وورځې ته پرېښنبودئ ؛ ځکه چي د قيامت په ورځ چي تمام پيغمبران او ملائکه او ټول انسانان دحشرګاه په ميدان کښي دالله تعالى په حضور کي حاضر وي نو په دغه وخت کښي چي يو څوک له يو چا څخه د خپل حق مطالبه کوي نو د هغه دپاره دا کار دډير لوی خجالت او د سختي شرمندګۍ سبب ګرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دي وخت کښي ډيرو أصحابو په شمول د حسنينو و عکاشه ته احتياجونه او زارۍ وکړې چي د اسلام د پيغمبر په بدل کښي مونږ سل سل غمچيني ووهه ! خو د إسلام له پيغمبر څخه له دغي غوښتني تير سه !

عکاشه د هيڅا خبر ونه منله او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چي يا رسول الله ! تا چي زه په غمچينه ووهلم هغه وخت څما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مبارکه شا راته لوڅوې

د إسلام پيغمبر خپله مبارکه شا ورته لوڅه کړه ، کله چي عکاشه دده مبارک پر مبارکه شا باندي د نبوت مهر وليدئ نو هغه يې مچ کړ او بيا يې د إسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! څما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلکي څما مقصد همدغه کار ؤ چي و مې کړ ، په دې سبب چي تا فرمايلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښې د إسلام پیغمبر وفرمایل چي د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه څخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چي رسوا به سم ؛ ځکه چي د دنیا فضیحت ډیر اسانه کار دئ تر فضیحت د آخرت ، نو یو نفر ولاړ سو او وې ویل چي یا رسول الله ! درې درهمه د غنیمت له مال څخه ما په خیانت وړي دي چي هغه اوس ځما پر ذمه باندي دئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي دا خیانت دي ولي وکړ ؟

ده ورته وویل چي یا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پیغمبر و حضرت فضل ته وفرمایل چي دغه درې درهمه له دغه سړي څخه واخله .

بیا د اسلام پیغمبر وفرمایل چي په هر چا کښې که یو بد صفت موجود وي (یعني او له ځانه یې نسي لیري کولائ) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چي زه دعا ورته وکړم !

یو نفر ولاړ سو او وې ویل چي یا رسول الله ! په ما کښې درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چي دروغ ډیر وایم ، دوهم دا چي فحش او بدګویي ډیره کوم ، دریم دا چي خوب ډیر کوم!

د اسلام پیغمبر دعا ورته وکړه او وې فرمایل چي اې خدایه ! ددغه سړي صدق او رشتیا ویل نصیب کړه (یعني او فحش ګویي ورڅخه لیري کړه) او خوب یې کم کړه په دې ډول چي هر وخت دده زړه وغواړي رابیداره کیدلاځ سي .

په دې وخت کښې یو بل نفر ولاړ سو او عرض یې وکړ چي اې د خدائ رسوله ! په ما کښې دوه بد خویونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چي دروغ وایم ، دوهم بد خوی مي دادئ چي منافقت کوم!

د اسلام پیغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بیان کښې و موږ او تاسي ته دا درس او تعلیم موجود دئ چي د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعایت وکړو او که ځموږ پر ذمه باندي د الله پاک یا د بنده حق پاته وي نو له هغه څخه په دنیا کښې لا په هغه طریقه ځان خلاص کړو کومه چي شریعت د له حقوقو څخه د خلاصوالي دپاره بیان کړېده ، خاص بیا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چي د بنده له حق څخه انسان په توبه سره هم نه خلاصیږي تر څو چي و هغه بنده ته یا حق ورونه رسوي یا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سأئرالأدیان � کښې د � شامي � په حواله ذکر سویدي چي د یوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندي پاته ۇ نو ددې په بدل کښې به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یوه ثابت او مشهور حدیث کښې راغلي دي چې د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و أصحاب کرامو ته وفرمایل چې تاسي پوهیږئ چې ځما له أمت څخه مفلس کوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمایل چې مفلس خو هغه څوک دئ چې درهم او دینار نلري (یعني دنیا نلري) !

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل یعني چې مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چې د قیامت په ورځ راسي په داسي حال کښې چې لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه يې کړي وي خو له دې سره سره يې په دنیا کښې و یو چاته ښکنځل کړیوي ، د بل چا يې بیا مال خوړلئ وي ، دبل چا يې بیا په ناحقه وینه توی کړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته ورکړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځینو ثابتو روایاتو له مخي دا خبره لا هم سته چې که دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بیا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)٨ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په جریان کښې په مختلفو نوبتو و أصحاب کرامو ته قسم قسم نصیحتونه او وصیتونه وکړل ، چې ځني نموني يې په تیرو برخو کښې وتاسي محترمو ته ذکر سوې ، له جملې د هغوی څخه یو نصیحت دده مبارک دا ؤ چې و أصحاب کرامو ته يې وفرمایل چې زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بیریږم چې تاسي به بیرته کفر او شرک غوره کړی ، مګر له دې څخه بیریږم چې و دنیا ته به رغبت وکړی او د دنیا په وجه به پخپل منځ کښې اختلافات او جنګونه شروع کړی .

لکه چې د اسلام پیغمبر فرمایلي دي : � حب الدنیا رأس کل خطیئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشینۍ، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصیت وکړ او دغه مبارک آیت يې ورته تلاوت کړ : � و قرن في بیوتکن و لاتبرجن تبرج الجاهلیة الأولی . �

)٩ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې و جبریل ته وفرمایل چې اې جبریله ! له ما څخه وروسته بیا به و مځکې ته راکښته سې او که یا ؟

جبرئیل ورته وویل چې له تا څخه وروسته به زه هیڅ وخت و مځکې ته راکښته نه سم ، مګر لس واره راکښته کیږم چې لس ګوهره له دنیاوالو څخه وړم .

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې هغه لس کوم ګوهرونه دي ؟

جبریل (علیه السلام) ورته وویل چې یا رسول الله ! اول وار چې له تا څخه وروسته و مځکې ته راکښته سم نو د صبر ګوهر به له دنیا څخه یوسم چې بیا به په هیڅ درویش او فقیر کښې (یعني او دارنګه په هیچا کښې) صبر کول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم گوهر به له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به له هيچا سره شرم او حيا نسي پاته ، دريم وار چي راکښته سم نو گوهر د محبت به له دنيا څخه پورته کړم چي هيچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به گوهر د عدل او انصاف له دنيا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به گوهر د برکت له دنيا څخه پورته کرم چي په دنيا کي به په هيڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به گوهر دسخاوت پورته کړم چي هيڅوک به له فقيرانو سره خپلوي او ياري نکوي ، اوم وار به له دنيا څخه گوهر د صدق او راستۍ پورته کړم چي هيڅوک به راست گويه او صادق نسي پاته ، اتم وار به گوهر د عمل په علم له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به گوهر د برکت د قرآن مجيد له دنيا څخه پورته کړم ، بيا به د قيامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافيل به په شپېلۍ کښي پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې هم د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل ځیني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چې په مرض موت کښې د اسلام پیغمبر یو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ویې فرمایل چې رنګ او یو کاغذ او ورقه راوړه چې ستا دپاره یو وصیت ولیکم .

حضرت علي فرمایلي دي چې ما فکر وکړ چې داسي پېښه نسي چې زه قلم ، رنګ او کاغذ پید اکوم او بیرته راځم د اسلام پیغمبر وفات کړئ وي ، نومې وده مبارک ته وویل چې یارسول الله ! هر وصیت چې کوې په خوله یې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هیریږي !

نو د اسلام پیغمبر وفرمایل چې : � الصلوات و ماملکت أیمانکم � و في روایة � الله الله في ما ملکت أیمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الینوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چې کله چې د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) مرض ډیر سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چې یو خط او یوه عهدنامه ولیکي ، نو یې و عبدالرحمن بن أبې بکر ته وویل چې یوه تخته راوړه چې زه د أبوبکر دپاره خط ولیکم (یعني په دې باره کښې چې دَی به له ما څخه وروسته خلیفه د اسلام وي چې د خلګو په منځ کښې اختلاف منځته رانسي) ځکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چې له أبوبکر څخه پرته دې بل څوک خلیفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دلیل نیسي پر دې باندي چې د اسلام له پیغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دریمه خبره داده چې چې په دوران کښې د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښې سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمایل چې ماته یو شئ راوړۍ چې زه وتاسي ته یو وصیت خپل ولیکم چې وروسته له ما څخه بیا هیڅکله تاسي ګمرهان نسۍ.

د أصحابو په منځ کښې د نظر اختلاف پیدا سو ، ځینو وویل چې باید دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصیت د لیکني دپاره یوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځینو وویل چې د إسلام پیغمبر په تکلیف دئ نو مناسب ندئ چې ورقه ورته راوړو او د وصیت په لیکلو سره تکلیف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تاید کړه او وې ویل چې د الله پاک کتاب قرآن مجید څموږ په منځ کښې موجود دئ او څموږ د هدایت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي يوې ډلي هم يو غلط سوچ او يو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا ځمونږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �على رغم أنوف الشيعة .

ځلرمه خبره داده چي د إسلام پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه ديناره درلودل چي له حضرت عائشي سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه ديناره و حضرت علي ته وروليږل چي حضرت علي بيا دده مبارک له هدايت سره خيرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د يهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تيرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله اليهودَ والنصارى ، اتخذوا قبور أنبيآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بيتو د کور له يوه طرف څخه دا کلمې اوريدلې او په ظاهره هيڅوک دوی نه ليدئ : � السلام عليکم أهلَ البيت و رحمة الله وبرکاته ، کل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور کم يومَ القيامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ويلې چي د إسلام د پيغمبر د أهل بيت تعزية او فاتحه خواني يې کوله.

همدارنگه يو غټ سړئ چي ډير سباحت يې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بيا يې و أصحابو ته وکتل او وې ويل چي بېشکه الله پاک له هر مصيبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پيدا کوي ، د الله تعالى و طرفته متوجه سې او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصيبت زده په حقيقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصيبت جبران ونکړ سي او په مصيبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بيا حضرت أبوبکر و أصحابو ته وفرمايل چي دغه سړئ حضرت خضر(عليه السلام) ؤ ، ځمونږ او ستاسي د تعزيت او د تسلي دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علمآء کرامو د سيرَ ذکر کړيدي چي د آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حيران وگرځيدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاريدله لکه چي عقلونه يې سلب سويوي او د بدن ټولي قواوي او حواس يې له کار څخه معطل پاته سويوي ، خو لدې سره سره ددوی د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفير درلودئ ، د ځينو کيفيت په دې ډول ؤ چي لکه گونگيان ، ژبي يې وتړلي سوې او خبري يې نسواۍ کولاۍ او هوش او سد يې له سرو څخه ولاړئ ، چي يو له دغي جملې څخه د إسلام دريم خليفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالى عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځينو حال په دې ډول ؤ چي پر خپلو ځايو باندي له حركت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځېدلو يې نه ؤ ، چي د إسلام څلرم خليفه حضرت علي بن أبي طالب (كرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځيني مريضان سول او بيا دونه ډنګر او كمزوري سول چي اخير په دغه كمزوري كښي په وفات ورسيدل .

او ځينو بيا په داسي دعاؤ شروع وكړه چي الله (جل جلاله) دي موږ په سترګو باندي ړانده كړي چي د اسلام د پيغمبر څخه وروسته بيا بل څوک په سترګو ونه وينو او دونه فرياد بې كوئ لكه څرنګه چي يې حاجيان د إحرام په تلبيه كښي كوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځيدئ چي نعرې يې وهلې او قسمونه يې كول چي د خداي تعالى رسول وفات سوئ ندئ ، بلكي بې هوښي باندي راغلې ده ، لكه چي په كوه طور كښي پر حضرت موسى (عليه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دابې وويل چي زه اميدوار يم چي جناب رسول الله (صلى الله عليه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنيا كښي ژوندئ وي چي د ټولو منافقانو ژبې او لاسونه ورپرې كوي .

او ځنو منافقانو وويل چي كه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيغمبر وائ نو وفات بې نه كولائ ، حضرت عمر چي دغه خبر واورېدله نو خپل تيغ يې كش كړ او د مسجدنبوي په دروازه كښي ودريدئ او وې ويل چي هر چا كه وويل چي پيغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځايه كړم ، خلګو چي د حضرت عمر دغه وينا واوريدله د إسلام د پيغمبر په وفات كښي شک او شبهه ورته پيدا سوه.

حضرت أسماَء بنت عميس خپل لاس د إسلام د پيغمبر د اوږو مباركو و مابين ته وروړئ او مهر د نبوت يې نكړ پيدا نعره يې وكړه چي مُهر د نبوت د اسلام د پيغمبر له مباركو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دليل دئ چي حضرت رسو ل الله (صلى الله عليه وسلم) له دې فاني دنيا څخه نقل كړئ دئ .

په دغه وخت كښي حضرت أبوبكر په كور كښي ؤ ، كله چي د أصحاب كرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال كښي د حضرت بي بي عآئشي و حجرې ته راروان سو چي په لاره كښي يې ژړل او داسي يې ويل :

وا محـــــــــــمداه ! وانقـــــــطاع ظهراه

تر څو چي و مسجد نبوي ته راورسيدئ ، خلګ يې وليدل چي په سخته پرېشاني كښي واقع سويدي ، مګر ده مبارک و هيچا ته التفات ونكړ د حضرت عآئشي و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) مبارک مخ يې لوڅ كړ او پرمبارک نوراني تندي باندي يې مچ كړ او خوله يې دده مبارک پر مباركه خوله باندي وركيښودله او داسي يې وويله : � وا نبياه . � !

وروسته يې سر راپورته كړ او وې ژړل ، دوهم وار يې بيا دَى مبارک مچ كړ او وې ويل :� وا صفياه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دريم ځل يې بيا دَی مبارک مچ کړ او وې ويل :� وا خليلاه ! بابي أنت و أمي طبت حيا وميتا لا يجمع الله عليک موتتين أما الموتة التي کتبت عليک فقد وجدتها . �

او داسي يې وفرمايل چي اې د إسلام پيغمبره ته تر دې ډېر لوړ يې چي خلگ دي صفت وکړي او له دې څخه ډېر بالاتر يې چي پر تا باندي خلگ وژاړي ، کچيري اختيار ځموږ په لاس کښي واې نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړئ واې او کچيري دا نه واې چي پر مړده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي واې چي له سترگو څخه به مي چنې بهيدلي واې ، بيا يې وويل چي اې الله ! ته ځما له طرفه ستا و پيغمبر ته سلام ورسوه او بيا يې وويل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي ياد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړئ دئ چي :� لا يجمع الله عليک موتتين . �

ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته ځنو خلگو داسي گمان ښکاره کړ چي د اسلام پيغمبر بيرته راژوندئ کيږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه يوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه گمان ترديد وکړ .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرگ نسته ، لکه نور خلگ چي په قبر کښي د نکير او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کيږي او بيا بيرته مړه کيږي .

او ځنو علماؤ فرمايلي دي چي له دوهم مرگ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، يعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هيڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتئ او حضرت عمر يې وليدئ چي د خلگو په منځ کښي ولاړ دئ او وخلگو ته وايي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) وفات ندئ کړئ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمايل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښېنستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صديق أکبر و حضرت عمر ته وويل چي اې سړيه ! په دې پوه سه ! چي پيغمبر د اسلام له دنيا څخه رحلت کړئ دئ ، ايا تا ندي اوريدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښي و خپل پيغمبر ته فرمايلي دي چي : � إنک ميت و إنهم ميتون � او همدارنگه يې ورته فرمايلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون . �

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) پر ممبر باندي ودريدئ او خلگو عمر پرېښودئ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصيحت شروع کړ ، اول يې د الله پاک حمد او ثنا وويله او بيا يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود ووايه ، بيا يې و خلګو ته وفرمايل چي هر چا كه د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت کاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت كوي نو بېشكه الله پاک هميشه ژوندئ دئ او مرګ نلري ، بيا يې دغه مبارک آيت كريمه تلاوت كړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم على أعقابكم (الی اخير الآية ...).

او دارنګه يې ددغه مبارک آيت تلاوت هم وكړ چي : (و إنک ميت و إنهم ميتون) .

خلګو چي د حضرت أبوبكر له خولې څخه دغه دواړه مبارک اياتونه واوريدل ، نو داسي ورته ښكاره سول لكه چي نوي او تازه د خدائ له طرفه نازل سول او هر سړي د مدينې منوري په کوڅو كښي دغه دوه مبارک اياتونه ويل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصيحت شروع كړ او و خلګو ته يې وويل چي اې خلګو ! ماچي تر دغه له مخه كوم څه درته ويل نو هغه ټول بې ځايه وو (يعني بې دليله مي يو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته كولې) او نوري يې هم ډيري خبري و خلګوته وكړې او دا به هم ده مبارک ويل چي كوم دوه اياتونه چي له أبوبكر څخه ما واوريدل نو داسي راته معلوم سول لكه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پريشانيو كښي تر ټولو أصحابو حضرت أبوبكرالصديق ډير ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټينګ او زيات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبكر هغه شخص دئ چي د اسلام پيغمبر دده په باره كښي فرمايلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبيين على أفضل من أبي بكر

محترمو وروڼو د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني شرعي حكم به په بله برخه كښي درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخيري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې په دې باب شرعي معلومات درکوم چې د إسلام د پیغمبر د میلاد د ورځې لمانځنه په دې ډول چې له منکراتو شرعیه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د میلاد کښې مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پیغمبر د میلاد او دوفات او دده مبارک د سیرت په باب و خلګو ته بیانونه وکړې او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښې د إسلام د پیغمبر یاد تازه کړي او د بخاري شریفي ددې روایت په مطابق چې :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل ګران پیغمبر د میني او د محبت اظهار وکړي ، او یا په دغه ورځ کښې صدقې او خیراتونه وکړي ، او یا نور نفلي عبادات وکړي او یا درودونه ووایي او ثوابونه یې د إسلام و پیغمبر ته وروبخښي .

محترمو ورونړو ! په دې مسئله کښې خلګ درې فرقې دي :

یوې فرقې دتفریط لار غوره کړېده ، چې دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العیاذ بالله ، العیاذ بالله) لکه وهابیان .

او یوې فرقې بیا د إفراط لار غوره کړېده چې په دې باب له شرعي حدودو څخه تیرئ کوي او د میلاد لمانځنه په دې ډول کوي چې متضمن ډېرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او ګډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغیره ، چې ځیني خالي په نامه پیران یا خلیفه ګان یې کوي .

دغه دواړې فرقې چې دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل یا د ضلالت نښانه ده ، لکه چې مشهور قول دئ چې : � الجاهل إما مفرط او مفـرّط � یعني جاهل به یا إفراط کوي یا به تفریط .

دریمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چې د مبتدعینو او د وهابیانو په شان تفریط هم نکوي او دارنګه ددغو خالي په نامه پیرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چې د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د میلاد لمانځنه په مذکوره طریقه یو ډېر أفضل او أهم کار بولي او مرتب علیه د لوی أجر او ثواب یې بولي او په ذکر سوې طریقه نه لمانځنه د میلاد د ورځې له رحمة اللعامین پیغمبر سره یو قسم جفا او بې وفایي بولي او د أمتیت له شانه سره یې مخالف سلوک بولي او د خپل ګران پیغمبر د میلاد لمانځل دده مبارک د سیرت ، ولادت او د رحلت په بیانولو سره او دارنګه په صدقو او خیراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقۍ او د کفارو د غم او د درد د زیاتولو سبب یې ګڼي .

محترمو ورونړو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخې د همدغي دریمي ډلي رویه اسلامي او شرعي رویه ده او مخکنۍ دواړې ډلي چې په دې باب څه وایي او یا یې کوي باطلې او ناروا دي او الله (جل جلاله) دې موږ او تاسي د لعنت په داسي طوق نه ګرفتاره کوي لکه څرنګه چې یې دغه دواړې ډلي مبتلا کړېدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سویو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسي محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسي محترمو ته حق پوره واضح سي .

در خانـــــه أگر کس است یک حرف بـــس است

د عوامو دپاره ځما دغه یو څو د پښتو خبرې کفایت کوي او باید همدغه لار تعقیب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چې دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډیر تکلیف کړئ وي چې له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړیدي الله تعالی دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښې موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقدیموو چې په دې سبب به دوی د تفتیش او پلټنې له مشقت او تکلیف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سئ!

)۱ : (امام أبوشامه چې شیخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمايلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مايفعل كل عام في اليوم الموافق ليوم مولده (صلی الله علیه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزينة والسرور . فإن ذالک مع ما فيه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلی الله علیه وسلم) و تعظيمه في قلب فاعل ذلک و شكرالله تعالى على ما مَن به مِنَّ به ايجاد رسوله (صلی الله علیه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمين .

یعني چې ځمو په زمانه کښې له یرو أفضلو او بهترینو کارو څخه چې مسلمانانو په عمل کښې راوستلئ دئ یو کار دادئ چې د اسلام د پیغمبر د میلاد په ورځ یې هر کال مسلمانان کوي ، چې هغه عبارت دئ له صدقو ، خیراتو او داسي نورو نیکو کارو څخه او دارنګه اظهار د زینت او د خوشحالۍ چې مسلمانان یې په دغه ورځ کښې کوي داهم له ډیرو نیکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چې په دغو کارو کښې له فقیرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مینه او محبت له خپل پیغمبر سره او د ارنګه د دوی تعظیم خپل پیغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنګه په دغو کارو کښې چې مسلمانان یې د میلاد په ورځ یا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظیم نعمت چې پر جهانیانو باندي یې کړئ دئ چې ایجاد او پیدایښت د رحمة اللعالمین رسول دئ د شکر اداینه راځي .

)۲ : (امام سخاوي چې یو له هغو شخصیتو څخه دئ چې په عالم اسلام کښې ددوی پر قول او خبره باندي تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځنې په ارتباط فرمایلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الكبار يعملون المولد و يتصدقون في لياليه بأنواع الصدقات و يعتنون بقرائة مولده الكريم و يظهر عليهم من بركاته كل فضل عميم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشکه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علماۆ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه کيدل او دارنګه خيراتونه او نور عبادات ترسره کيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت کيږي دا کارونه) د صحابه ۆ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي ګرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي ګرځيدلي دي چي په دوامداره توګه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځکي کښي او په ټولو غټو غټو ښارو کښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو کښي تر سره کوي او له ورايه ددغو مباركو أعمالو له بركاتو څخه قسم قسم عام فضل او كرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښکاره کيږي

)٣ : (او ابن جوزي چي د بې مذهبه مبتدعه ۆ او د أهل مذهب والاۆ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله کښي د بيانولو د ګټو ، فايدو او د برکاتو د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلک العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او برکتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور كآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منكراتو څخه خالي وي) يو برکت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه کال کښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنګه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره کيدو زيرئ له الهي لوري کيږي (يعني په خوب کښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بې (يعني په همدغه کال کښي) الله پاک حاجتونه ورپوره کوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملك المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملك المظفر بألف دينار . و صنع الملك المظفر المولد و كان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و كان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه كان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو کښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وکړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مبارکي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي کښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو کتاب په شان کښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ کړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى کړ ، بيا دده د دغه کتاب په جائزه او انعام کښي ذکر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته ورکړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بيان موږ ځکه ونه ليکئ چي دا عبارات په أصل کي موږ د علماؤ دپاره رانقل کوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې کولو ضرورت نسته ، البته کوم ځايونه چي ترجمه کوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لليلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوك المغرب و الأندلس في ذلك العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلك على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلك يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلك بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلك باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلك الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلى الله عليه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موکب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملك أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ۱۴ـ۱۵ـ۱٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونړو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اواففضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)١(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ١٠۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه وويني (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او دېبري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندي ، درنګان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اي زهجرانت زمین و آسمان بگریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بگریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزائ تو تمام کن فکان بگریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسى و عيسى بهم

در عزاۍ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)٢ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوى � په ج١ ص ١٨١ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن ورواية الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلى الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة على ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلى الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي ځما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلگو دي او قرآئت د قرآنکريم دئ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلى الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلگو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلگ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، بېله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دئ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلى الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاكهاني كوم چي له مالكي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني پر خلاف يې يوه ليكنه كړېده علامه سيوطي وروسته له ذكر سوي بيان څخه په خپل كتاب كښي د فاكهاني ليكنه رانقل كړېده او جمله پر جمله يې رد كړېده او جواب يې وركړئ دئ ، كه څوک ددغه ايراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وكړي .

۳)همدارنگه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � كښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي مورِ يې ذكر وكړمدحه كړېده ، البته كه د لمانځني په اجتماع كښي كوم منكر كارونه وي نو هغه يې رد كړيدي .

۴)د إسلام پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه كړېده ؛ خكه يو وخت يوه سأئل له ده مبارک څخه پوښتنه وكړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نيول څنگه دي ؟ يا دا مطلب چي يا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نيسي ؟

نو ده مبارک په جواب كښي ورته وفرمايل : � ذاک يوم ولدت فيه � يعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ كښي زه زيږيدلئ يم (رواه مسلم رقم الحديث ۲۷۴۷).

نو تشريف ددغي ورځي كوم چي له ذكر سوي حديث څخه فهميږي متضمن دئ تشريف د هغي مياشتي لره چي دَى مبارک په كښي زيږيدلئ دئ چي د ربيع الأول مياشت ده.

۵)همدارنگه كه د صحيحينو و يوه مبارک حديث ته په غور وكتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وكړ سي نو دا خبره په ډاگه ورڅخه معلوميږي چي په عبادتي أمورو سره د ميلاد لمانځنه په حديث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وويل سي ، د هغه مبارک حديث مضمون دادئ چي كله چي نبي (صلى الله عليه وسلم) و مديني منوري ته راغلئ نو يهود يې وليدل چي د عاشوراَء په ورځ بې روژې نيولې ، نو د إسلام پيغمبر له دوی څخه پوښتنه وكړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نيسی ؟ دوی ورته وويل چي په دغه ورځ كښي الله پاک فرعون غرق كړئ دئ او موسى ته يې نجات وربخښلئ دئ نو مورِ د الله تعالى ددغه نعمت د شكر ادا كولو په خاطر روژه نيسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څنو روایتو کښې داسي راځي چي � و نحن أولى بموسى منكم � يعني د إسلام پيغمبر و يهودو ته وفرمايل چي په موسى خو موږ تر تاسي ډير حقدار يو (يعني موږ خو بايد بيخي په دغه ورځي كښي روژه ونيسو) .

)٦(و في الكاملية في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشريف (صلى الله عليه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجيئه ما حكمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها على تعظيمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند على المفند المشهور بعقائد ديوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذكر ولادته (صلى الله عليه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السيئة أم غير ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن يقول أحد المسلمين فضلا أن نقول نحن أن ذكر ولادته الشريفة (صلى الله عليه وسلم) بل ذكر غبار نعاله وبول حماره (صلى الله عليه وسلم) مستقبح من البدعات السيئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنى تعلق برسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذكرها من أحب المندوبات و أعلى المستحبات عندنا سوآء كان ذكر ولادته الشريفة او ذكر بوله و برازه و قيامه و قعوده و نومه و نبهته كما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهين القاطعة في مواضع شتى .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلميذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المكي عن مجلس ميلاد بأي طريق يجوز و بأي طريق لايجوز ؟

فأجاب بأن ذكر الولادة الشريفة لسيدنا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بروايات صحيحة في أوقات خالية عن وظآئف العبادات الواجبات و بكيفيات لم تكن مخالفة عن طريقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخير و بالإعتقادات التي لم تكن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تكن مخالفة عن سيرة الصحابة التي هي مصداق قوله عليه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشُرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببركة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي ياصيغه دظرف زمان ده ياصيغه دظرف مکان ده معنی يې ځاى دزيږيدلو ياوخت دزيږيدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کريم اووبيانولوته دهغو روايتوچي واردوي په ولادت کښي ديوه نبي له انبياوو اويادیوه ولي له اولياوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نيکواقوالواوافعالوسره ددوی ويل کيږي (اعانة الطالبين جـ۳ـد ص ۳٦۱)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځيرسئ.

دسوال پخوړ اوخلاصه داده چي داسلام دپيغمبردسيرة بيانولو اووده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډيدل خاص په هغه مياشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سويده چي هغه دربيع الاول ياغيره مياشت ده جائزده اوکه نه ده يعني سره له دي چي نفس داسلام دپيغمبر دسيرت بيانول اووده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شريعت کښي ډيرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربيع الاول تر مياشتي تخصيص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شريف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشريعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چيري په دغه اجتماع کښي غيرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشريعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة يې بللئ دئ اوددغه کارکونکي يې مستحقين دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوی کښي راغلي دي چي ډيروله غټانودرجالودطريقت کوم چي عمل دمولد يې ترسره کړيدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پيغمبرليدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشيخ عبدالحق محدث دهلوي فرمايې چي ځني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپيغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسيدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دميلاديې کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سويدئ اوپه يوه طريقه له طريقوسره دکاميابئ زيري ورکړسويدئ

وايضاً في مجموعة الفتاوی ج ۱ ص ۳۹للعلامة الكنوي بعد تمهيد عدة مقدمات اقول بعدتمهيد هذه المقدمات ان ذكري المولدنفسه ليس بدعة ضلالة لوجهين:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان يقراء آية من الآيات القرانية . اويروي حديث من احاديث النبوية . ويذكرشئ من الفضائل والمعجزات النبوية . ويضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلى الله عليه وسلم .ونسبه الشريف والخوارق التي ظهرت في حين ولادته وقبلها .ونحوها. كذاحققه ابن حجرالمكي في (نعمة الكبرى على العالم بمولد سيد ولدادم وغيره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقيقة كانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمية ولا يخفى على المحدثين الماهرين ان الصحابة رضي الله عنهم كانوا يذكرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالك بان الكلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والاموراالمحيطة به فان لم تثبت من هذاالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوڅخه دعلم شرعي په هروخت کښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي کار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي کاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء کوم چي له اهله څخه دفتوى دي لکه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحکم يې کړيدئ په استحباب دذکردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه کښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الاانه خُفِّف عنى في کل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وانّ ذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسربمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المباركة اعيادًا .

قدرمنوورونو داسلام دپیغمبر دمیلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چي له ټولو څخه مثبته نتيجه ترلاسه کیږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسليم عقل خاوند وي په ډير کافي ډو ل ذکرسوي تفصيل قناعت ورکونکئ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته ديوڅوجملوپه ضمن کښي تقديم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپيغمبر دميلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائي درو قرنو کښي نه کيدله اوبيا دعالم اسلام په ټولو اطرافواواکنافوکښي پيل سوه نود پوښتني ځاىٔ بايد داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظيم الشانه عمل نه ترسره کيدي ددي دپاره بايديو عذر اوعلت پيداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړيدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځاىٔ نه دئ ځکه داسلام دپيغمبر دميلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحيح فکروکړل سي اوسياسي اواجتماعي داخلي اوخارجي ديني اواخروي ګټي يې وڅيړلي سي نوبي اختياره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال دربيع الاول په مياشت کښي په ډيرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نيسي.

دوهمه جمله داده چي دري پيړي مخکي انګريزانو ځني جاسوسان واسلامي هيوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو وليږل چي دهغو جاسوسانو څخه يو جاسوس همفرياهمفري نوميده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بيايې يوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه ياديږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهيوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظيفي ذکرکړيدي کومي چي دانګريزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړيدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګريزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړيدي چي يوه وظيفه ماته داراکړه سويوه چي ته به په اسلامي هيوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پيغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپيغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پيغمبر اودهغه حالات ورپيادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپیغمبر دمیلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په ځونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو ځونه غټ اومهم مطلوب وي.

دریمه جمله داده چي داحادیثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روایت مذکوردئ چي یوه یهودي وحضرت عمر رضی الله عنه ته وویل چي که دغه ایت چي (الیوم اکملت...الی اخرها)پرموږ یهودونازل سوئ وائ نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي وائ حضرت عمرورته وفرمایل چي ددغه ایت دنزول ورځ زموږ ددوواخترووورځ ده ځکه چي دغه ایت دجمعي په ورځ نازل سویدئ چي په اسلام کښي یوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سویدئ چي په سلام کښي له ډیرومقدسوورځوڅخه یوه بله ورځ ده ،که دحضرت عمرپه دغه کلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره ځرګندیږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي یوستر الهي انعام سویوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بایدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ایت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سی نوداسلام دپیغمبر صلی الله علیه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپیل پرعالم بشریت باندي دټولودنیوی اودیني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اودیوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي که څوک په دي قول دخدائ پاک کښي چي (ویتبع غیرسبیل المؤمنین) چي دسورة النساء ۱۱۵ایت دئ صحیح فکروکړي اودارنګه داسلام دپیغمبر صلی الله علیه وسلم په دغومبارکوحدیثوکښي په شرط دلیاقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام دپیغمبر دمیلاد دلمانځني دمشروعیت په باب به هیڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دمیلادالنبي علیه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښی په هیڅ معنی دبدعت کارنه دئ، بلکي داسلامی اصولوله مخی په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حدیثونه دادي ،

)۱(قال النبي صلی الله علیه وسلم (ان الله لایجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذی . کتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

)۲ (مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاکم في المستدرک ج۳ص۸۷.

)۳ (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في کتاب الزکاة باب الحث علی الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخیردهغه څه دئ چي داسلام دپیغمبر دمیلادپه مناسبت می وتاسي محترموته تقدیم کړل له الله جل جلا له څخه یې دکامل ا جر امیدواریم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library